

HYVÄN SUOMALAISEN RUOAN LÄHTEILLÄ

ATRIA TUOTTAJAT

4/2023

”Ei yrittäjäyys ole
yksin puurtamista”

VIKKO ISOAHON TILALLA

15

4

Vastuullisuus ja
yhteistyö ohjaavat
strategiaa

8

Miten nuorten
tuottajien koulutus
käynnistyi?

27

Broilerin ruokinta
kehittyy tutkimusta
nopeammin

Kokonaisuus on enemmän kuin osiensa summa

MEILLÄ ATRIALAISILLA on käsissämme jotain ainutlaatuista. Meillä on ruokaketju, jota on rakennettu pitkällä tähtäimellä jo 120 vuoden ajan. Perhetiloilta kuluttajan ruokapöytään. Ratkaisut ja päätökset ovat tähdänneet aina siihen, että tulemme tuottamaan laadukasta ruokaa kuluttajille myös tulevaisuudessa.

VUOSIEN VARRELLA painopisteet ovat muuttuneet ja tulevat muuttumaan ajan hengen mukaisesti myös tulevaisuudessa. Tällä hetkellä ruoantuotantoa muokataan sopimaan suomalaisen asenneilmastoon ympäristökestävyys- ja vastuullisuusvaateiden lisääntyessä. Kilpailukykyä on kehitettävä aina, se ei muutu ajan kuluessa. Me atrialaiset pystymme vastaamaan muutokseen, sillä ketjun jokainen osa-alue on omissa käsissämme. Me voimme lisätä läpinäkyvyyttä ja saada tiedon virtaamaan nopeasti läpi koko ketjun. Mutta se ei tule itsestään, sattumalta tai helposti. Sen eteen meidän on tehtävä suunnitelmallisesti töitä joka ikinen päivä.

TEKOÄLY ON kehittynyt valtavien harppauksin viimeisten vuosien aikana. Esimerkiksi ChatGPT:n nopeaan kehitykseen on vaikuttanut entistä suurempi käytössä oleva tietomäärä. Mitä suurempi kokonaisuus tietoa on käytettävissä, sitä parempia vastauksia se pystyy tuottamaan. Tekoälyn kehityksessä on paljon samaa kuin atrialaisen ketjun

kehittämisessä. Mitä laajempi tietomäärä on käytettävissä, sitä laadukkaampi on lopputulos. Atrialla panostetaan tällä hetkellä tulevaisuuden digitalisaation ratkaisuihin ja ketjun integraation syventämiseen. Siinä tekemisessä data on kieli, jota puhutaan. Tulevaisuudessa digitalisaatio mahdollistaa meille paremman kyvyn kerätä ja jalostaa dataa tiedoksi, jonka perusteella voidaan tehdä oikeita ratkaisuja. Mitä laajemmin ja tarkemmin meillä on kokonaisuus hallinnassa, sen paremmin meidän lopulta käy.

JOKAISELLA MEILLÄ on oma roolimme tässä ketjussa. Kokonaisuus on iso käsite, mutta itse kukin voi miettiä omaa tekemistään hieman pidemmälle. Kuinka minun toimintani vaikuttaa ketjun seuraavaan osaan? Kun asetetaan odotuksia muutoksen kehitysvauhdille, se yleensä yliarvioidaan lyhyellä tähtäimellä ja aliarvoidaan pitkällä tähtäimellä.

VAIKKA MUUTOS ottaa aina oman aikansa, suunnan täytyy olla selvä. Tavoitteena on, että atrialainen ruokaketju jyskyttää entistä kokonaisuutena tulevat 120 vuotta. Tuottaen aina sen hetken vaatimusten mukaista ruokaa.

Niina Immonen
kehityspäällikkö
Atria Suomi

EDUSTAJISTOJEN VAALIT 2024

12 *Haluaisitko näköalapaikalle edustajistoon? Lähde ehdokkaaksi!*

19
TEEMA: KEHITYSTYÖ ALKUTUOTANNOSSA

Tuotannon huimaa kasvua, uusia oivalluksia hankkeista ja kannattavuuden optimointia. Lue neljän tilan tarina.

HAITTAELÄINKARTOITUKSET

30 *Nyt on korkea aika ryhtyä tuumasta bioturvatoimeen. Lue, mitä voit kehittää tilallasi.*

36
YMPÄRISTÖLASKENTA ETENEE
Ympäristövaikutuksia on laskettu jo 70 nautatilalla.

ATRIA TUOTTAJAT 4/2023

- 2 PÄÄKIRJOITUS**
Kokemus kantaa tulevatkin 120 vuotta
- 4 VAHVA INTEGRAATIO OHJAA STRATEGIAA**
Haastattelussa A-Tuottajien ja A-Rehun toimitusjohtaja Reijo Flink
- 8 ATRIA 100 NUORTA TUOTTAJAA**
Lue osallistujien ajatuksia koulutusohjelmasta
- 10 MARKKINAKATSAUS**
Tilannekuva nauta-, sika-, siipi- ja viljamarkkinasta
- 14 TEKEILLÄ ATRIAN PARAS KORJAAMO**
Nautateurastamolle kaivattiin kipeästi uutta huoltotilaa
- 15 VIIKKO ISOAHON TILALLA**
Juttusarjan tässä numerossa seurataan Isoahon sikatilan arkea
- 18 PITKÄJÄNTEISTÄ BRÄNDITYÖTÄ**
Kuinka hyvin Atria tunnetaan?
- 24 AGRI BENCHMARK**
Kumppanuus kansainvälisessä verkostossa
- 27 KOHTI SOIJATONTA RUOKINTAA**
Broilerin ruokinta kehittyä tutkimustietoa nopeammin
- 28 HOMETOKSIINIT HAASTAVAT VILJASADON**
Lue, millä keinoilla rehutoksiinien määrää voi pyrkiä vähentämään
- 29 TEURASLAADUN PARANTAMINEN**
Tutustu yleisiin hylkäysyihin sikaketjussa
- 32 VILJALAJIKKEELLA ON VÄLIÄ**
Valkuaista pellostä -hankkeessa selvitettiin viljalajikkeiden eroja
- 34 NURMENTUOTANNON UUSI AIKAKAUSI**
Kyse on ennen kaikkea optimoinnista
- 37 VÄHEMMÄN ANTIBIOOTTEJA VASIKOILLE**
Tarkka diagnoosi ei onnistu paljain silmin tai kuumemittarilla
- 38 RUISVEHNÄN MAHDOLLISUUDET HOUKUTTELEVAT**
Mitä selvisi Rehuvara-hankkeen kokeessa?
- 39 PERIMÄSTÄ SEN TIETÄÄ**
Siitossonni kannattaa ostaa genotyyppitettynä
- 41 HIMOTUIMMAT HÄVIKKIHERKUT**
Kinkkupiirakka ja lämpimät kinkku-valkohomejuustovoileivät
- 42 TUOREET**
Uutta ja ajankohtaista
- 43 HENKILÖKUVASSA**
Mika-hankkeen hanketyöntekijä Leea Holmi

Julkaisija: A-Tuottajat Oy **Painopaikka:** PunaMusta Oy
Päätoimittaja: Laura Kaski **Toimituskunta:** Sinikka Hassinen, Niina Immonen, Mari Hirvelä, Teija Paavola, Marko Jokinen, Anne Rauhala, Tomi Karsikas, Susanna Vehkaoja ja Harri Muilu.
Suunnittelu: BSTR **Taitto:** Kind Company
Kuvaajat: Tuukka Kiviranta, Taina Renkola, Atrian arkisto

Menestys syntyy yhdessä tekemällä

Saumaton ketju rehutuotannosta kaupan hyllyltä poimittavaan elintarvikkeeseen on kotimaisen maatalouden vahvuus, jota kannattaa hioa kuin timanttia. Loiston edellytyksenä on perusteellinen datan kerääminen ja vastuullinen reagointi saadun tiedon perusteella.

Vielä kymmenisen vuotta sitten moni astui ruokapöytään kuin teatterin katsoja, joka oli valmis nauttimaan valmiista elämäyksestä. Nykykuluttaja sen sijaan haluaa nähdä kullisien taakse ja tietää, miten elämys on hänelle tuotettu: tieto ruoan alkuperästä ja vastuullisesta tuotantotavasta vaikuttaa ostopäätökseen huomattavasti ja on myös tuottajalle tärkeää.

Siksi vastuullisuus on luonteva ohjenuora strategian suunnittelussa. Atrian alkutuotannossa tämä merkitsee erityisesti tuotantoketjun tiivistä yhteistyötä aina ensimmäisestä rehuksi kasvatetusta korresta valmiiseen tuotteeseen saakka.

Kehitystyössä olennaista on avoimuus, joka auttaa keräämään tietoa päätösten tueksi.

– Tarvitsemme dataa, jonka avulla voimme analysoida, mitä ruokaketju pitää sisällään. Hyvin integroitu ketju on suuri vahvuus tulevaisuuden markkinoilla, sanoo A-Tuottajien, A-Rehun ja Nautasuomen toimitusjohtaja **Reijo Flink**.

”Haluamme tukea tilojen taloudenhallintaa, jotta kaikilla olisi hyvät edellytykset pärjätä.”

Flink kertoo, että esimerkiksi Japanin markkinoilla ilman antibiootteja kasvatetulle lihalle on paljon kysyntää. Avaamalla tuotantoketju voidaan todistaa, millaista rehua tuotantoeläimet ovat syöneet ja mitä lääkkeitä niille on annettu. Näin voidaan antaa pitävä asiakaslupaus niin vientiin kuin yhtä lailla vähittäiskauppaan tai ravintoloille.

Integraatio eli tuotannon vaiheiden liittäminen toisiinsa on kulmakivi Atrian alkutuotannon uudessa strategiassa, jonka tavoitteita ovat vahva taloudellinen suorituskyky ja elinvoimaiset perhetilat. Strategiatyötä on tehty Atria Suomen vuonna 2023 uudistetun strategian jalanjäljissä, ja ensi vuonna syntyvät käytännön toimintaa viitoittavat liiketoimintasuunnitelmat. Rehuteollisuus, nautakarjan, siipikarjan ja sianlihan tuotanto saavat jokainen oman suunnitelmansa.

OSAAMISTA JA OPTIMOINTIA

Vastuullisuus ei ole pelkkää sanahelinää siksikään, että sen todentaminen on jatkossa rahoituksen edellytyksenä. Silloin maatalousyrittäjän on voitava osoittaa, miten vastuullisuus näkyy hänen omassa liiketoiminnassaan. Todentamisessa auttaa, jos koko ketjussa on yhteisesti sovitut vaatimukset ja mittarit, joilla vastuullisuustyötä seurataan.

– Haluamme tukea tilojen taloudenhallintaa, jotta kaikilla olisi hyvät edellytykset pärjätä. Nyt osalla talous on hyvässä tasapainossa, kun taas toisilla on kehittämisen varaa, Flink sanoo.

Käytännössä osa tuottajista hyötyisi siitä, että tilan toiminnot ja varat käytäi-

siin läpi ja sitten pohdittaisiin, ollaanko talouden suhteen oikealla tiellä. Meillä on hanke, jossa tilan tuotannon avainluvut päivittyvät automaattisesti ohjelmaan, jolloin päätöksille on aina saatavilla ajantasaista tietoa. Talouden luvut voidaan lisätä ohjelmaan tuottajan niin halutessaan.

”Hyvin integroitu ketju on suuri vahvuus tulevaisuuden markkinoilla.”

– Olennaista on, että datahallinto on tässä työssä mukana samalla tavoin kuin eläinten hyvinvoinnin ja kasvatuksen seurannassa. Siksi juuri nyt on meneillään monta erilaista IT-hanketta, joiden avulla numeroista saadaan myös aidosti hyötyä.

Esimerkkinä Flink kertoo, että tällä hetkellä Suomen teillä kulkee joka päivä ja lähes vuorokauden ympäri 65 A-Rehun rekkaa rehulastin kanssa. Keräämällä ajoissa ajantasaista tietoa rehun tarpeesta voitaisiin varmistaa, että kuormat ajetaan aina täynnä, eikä turhia ajoja tule.

REHUTUOTANTO NOUSUSSA

Atria on juureva lihatalo, jolle peltoviljely on kasvava liiketoiminnan ala. Etenkin herneen viljelystä on saatu lupaavia tuloksia, ja samalla on pyritty varmistamaan, että rehuteollisuuteen saadaan kotimaista raaka-ainetta soijan tilalle. Vuonna 2004 aloitettu rehuliiketoiminta on kasvanut hurjaa vauhtia: ensimmäisen vuoden liikevaihto oli 28 miljoonaa euroa, ja viime vuonna yllettiin jo 206 miljoonaan. Hankkijan jälkeen A-Rehulla on toiseksi suurin markkinaosuus rehumyynnissä.

– Rehustaminen on tuottajalle suuri kuluerä, joten yhteistyö on ollut alusta asti luontevaa. Tuottajat hyötyvät myös siitä, että voimme kehittää lihan laatua ruokintakokeiluilla, Flink avaa.

Rehu on kotieläintuotannossa suurin yksittäinen päästöjen lähde, ja peltoviljelyä kehittämällä voidaan vaikuttaa myös tilan hiilijalanjälkeen. Samalla pyritään siirtymään yhä enemmän puhtaaseen energiaan muun muassa aurinko- ja tuulivoimailoitten sekä biokaasulaitosten avulla. Atrian tuottajaosuuskuntien perustama Maanvaalija Oy keskittyy hiilensidontaan maa- ja metsätiloilla. ■

Tulokset vaativat muutoksia arjessa

Jotta strategian ylevät visiot tulisivat todeksi, on tehtävä asioita uudella tavalla. Tuottajille tämä merkitsee muun muassa entistä tiiviimpää tiedon keräämistä tilan toiminnoista. Esimerkiksi kotieläintuotannon hiilijalanjäljen laskemisessa on tärkeää päivittää tunnollisesti olennaiset mittaustulokset tietojärjestelmään. Vain riittävän tarkan datan avulla voidaan päätellä, missä on kehittämisen varaa.

– Sitten on vielä tartuttava toimeen saadun tiedon pohjalta, Reijo Flink sanoo.

Yksi esimerkki ohjauksen tarpeesta on lihantuotannon markkinoiden ajoituksessa. Esimerkiksi naudan pihveille kysyntää on paljon keväällä ja kesällä grillikauden aikana, mutta nautoja tulee yleensä eniten teuraaksi syksyllä. Samoin voisi parantaa markkinoiden jalostusarvoa, eli löytää ne nautarodut, joilla on paras hyötysuhde sekä tiloille että Atrialle.

Tiloille tavoitteiden täyttäminen voi tuoda lisätyötä ja haastaa myös miettimään omia arvoja.

– Uskon, että tuottajat ymmärtävät, millainen valttikortti yhteinen strategia on kiristyneessä kilpailutilanteessa. Pyrimme tekemään kaikkemme koko ketjun menestymiseksi, ja se on myös raadollista liiketoimintaa.

Uusia hankkeita on tulossa niin viljelyyn kuin tilojen hyvinvointiin liittyen. Tuore esimerkki on Atria 100 Nuorta Tuottajaa -koulutusohjelma, joka pyrkii perhetilayrittäjyyden elinvoimaisuuden kehittämiseen. Syksyllä alkanut koulutusohjelma keskittyy oman tilan ja yrittäjyyden kehittämiseen muuttuvilla markkinoilla.

KUKA?

Reijo Flink

A-Tuottajat Oy:n, A-Rehu Oy:n sekä Nautasuomi Oy:n toimitusjohtaja

KOULUTUS:

Agrologi

SAAVUTUS:

Tuntee erinomaisesti niin tuottajien ja omistajien sielunelämän kuin yritystoiminnan ja omistamisen haasteet.

VAPAA-AJALLA:

Rentoutuu patikoimalla Saariselän maisemissa. Myös kalastus Keski-Suomessa omalla mökillä on hyvää terapiaa.

”Maatalousyrittäjän ei pidä jäädä polkemaan paikalleen”

Kollegoiden tapaaminen ja verkostoituminen muiden tuottajien kanssa on tärkeää. Se nähtiin Atria 100 Nuorta Tuottajaa -koulutuksessa, joka käynnistyi lokakuussa. Koulutusohjelman tavoitteena on auttaa tulevaisuuden tuottajia menestymään urallaan ja kehittämään alaa yhteistyössä.

Ensimmäisessä koulutusryhmässä on mukana 37 tuottajaa. Yksi heistä, Punkalaitumella asuva **Esa-Matti Välimaa**, 26, aloitti sianlihan tuottajana tämän vuoden heinäkuussa. Sanomattakin on selvää, että tuottajakoulutus sattui hänelle sopivaan saumaan. Välimaa ei aloittanut sianlihan tuottajana perinteistä reittiä eli omilta vanhemmilta perityn tilan myötä, vaan yrityskaupan seurauksena.

– Olen kasvanut maatilalla ja tehnyt töitä sikalassa, mutta kun kaksi vanhempaa sisarustani ryhtyivät jatkamaan kotitilaa, en oikein tiennyt, haluanko maataloustuottajaksi.

Kun edellinen, eläkeikää lähestyvä tuottaja halusi vähentää työtaakkaansa ja 7800-paikkainen välikasvatussikala Punkalaitumella tarvitsi jatkajaa, aikaa ei ollut tuhlettavaksi.

– Asian kanssa edettiin tosi nopeasti. Ensimmäisen kerran kuulin tästä tammi-kuun lopussa, ja jo kahden kuukau-

den päästä piti tehdä päätös. Ihan konkreettisesti aloin tehdä sikalassa töitä toukokuun loppupuolella, eli vähän reilu kuukausi ennen kuin yrittäjyys virallisesti alkoi, Välimaa kertoo vauhdikkaan vuoden tapahtumia.

Sikalassa oli jo tuolloin kaksi vaki- tuista työntekijää, jotka jatkoivat tilalla. Hyppäys yrittäjäksi tarkoitti näin ollen myös siirtymistä työnantajaksi.

– Se on ollut yllättävänkin luontevaa. Molemmat työntekijät ovat osaavia kavereita.

MONIKIN ASIA MIETITYTTÄÄ

Nuorten tuottajien koulutuksessa käytiin ensiksi läpi maailman ja maatalouden jatkuvaa muutosta. Se on tullut tutuksi myös Välimaalalle, vaikka oma historia tuottajana on vasta lyhyt.

– Tärkeää on vain tottua muutoksiin ja muuttua maailman mukana. Jarruttelemaan ei pidä jäädä, hän summaa koulutuksen oppeja.

– Toki tällä hetkellä mietityttää sianlihan tuotannon tulevaisuus, sianlihan kulutus ja se, miten pysyy muutoksessa mukana.

Investointitarpeita olisi, sillä tilan rakennuksilla alkaa olla ikää yli 20 vuotta. Nuori isäntä miettii nyt, onko järkevää laajentaa välikasvatuspuolta vai kehittää tuotantoa muulla tavalla.

VERKOSTOITUMINEN ON PARASTA

Kollegoiden tapaaminen oli monille kimmoke hakeutua koulutusohjelmaan.

– Täällä on kuullut monenlaisia tarinoita. Aivan vastaavaa lähtöä ei ole kellään muulla, mutta on kiinnostavaa kuulla, miten monia muitakin tapoja on tulla tuottajaksi kuin perinteisellä sukupolvenvaihdoksella, toteaa Välimaa.

Myös kurikkalainen **Tanja Latvala**, 34, ja lapualainen **Oskari Vuorenmaa**, 26, arvostavat verkostoitumista muiden tuottajien kanssa.

ATRIA 100 NUORTA TUOTTAJAA -KOULUTUSOHJELMA

- Atria haluaa tarjota koulutuksen vähintään sadalle nuorelle tulevaisuuden kotieläintuottajalle.
- Tavoitteena on lisätä tuottajien valmiuksia tehdä työt vastuullisesti ja kannattavasti.
- Lokakuussa alkanut ohjelma sisältää yhteensä kuusi koulutuspäivää.
- Seuraava koulutusohjelma käynnistetään syksyllä 2024, ja haku ohjelmaan aukeaa ensi keväänä.

”

Jos nämä nuoret tuottajat miettivät 10 vuoden päästä, mitä koulutuksesta jäi mieleen, luulen, että tärkeintä oli oppia tuntemaan muita tuottajia. Ihmissuhteet ovat niitä asioita, jotka kantavat.”

Niina Immonen
Atria Suomen kehityspäällikkö

NUORET TUOTTAJAT katsovat tulevaisuuteen avoimin mielin.

– Avoimin mielin tuloin oppimaan uutta, verkostoitumaan ja tapaamaan muita nuoria tuottajia. Haluan oppia lisää koko ruokaketjusta ja Atriasta sekä saada vähän uutta näkökulmaa omaan toimintaan, kertoo Latvala.

Hän jatkaa Kurikassa naudanlihan tuotantoon erikoistunutta kotitilaansa, jossa sukupolvenvaihdoksen ensimmäinen osa toteutettiin 2017 ja toinen viime vuonna. Tilalla on loppukasvatamo, josta lähtee teuraaksi noin 600 liharo- tuista sonnia vuosittain. Latvala saa apua vanhemmiltaan, jotka edelleen asuvat tilalla. Hän itse asuu puolisonsa ja perheen kolmen lapsen kanssa 15 kilometrin päässä. Puolisolla on oma, maanrakennukseen erikoistunut yritys, joten maatilalla hoito on Tanjan vastuulla.

SOPEUTUMINEN ON TÄRKEÄÄ

Ensimmäisen koulutuspäivän oivallus oli Latvalan mukaan se, ettei maatalousyrittäjän pidä jäädä polkemaan paikalleen.

– Pitää sopeutua muuttuvaan maailmaan. Se on yksi tärkeä teema täällä. Yritys jää jalkoihin, jos ajatuksena on tehdä asiat kuten ne on aina ennenkin tehty.

– Vaikka vastuu tilasta on ollut itselläni vasta lyhyen aikaa, kyllähän tässä on ehtinyt tulla jo monenlaisia muutoksia.

Latvala toivoo tilansa ja yrityksensä pysyvän terveenä ja tuottavana sekä mukana maailman menossa niin, että perhe saa siitä elannon ja työ on mielekästä.

KAKSI VUOTTA TUOTTAJANA

Lapualainen Oskari Vuorenmaa aloitti broilerintuottajana kaksi vuotta sitten äitinsä kotitilalla, jota enot Jarmo ja Jarkko Kattelus ovat isännöineet. Sukupolvenvaihdos on tarkkelysperunan ja muun peltoviljelyn osalta vielä kesken, mutta lintupuolella Vuorenmaa on aloittanut täysillä. Hän on kasvattanut lintumäärää merkittävästi, sillä reilu

vuosi sitten tilalle nousi uusi broilerihalli. Uusia, isompia investointeja ei juuri nyt ole suunnitelmassa, mutta erilaisia kehittämishankkeita on jatkuvasti työn alla.

– On tärkeää tehostaa omaa toimintaa ja saada tulosta sitä kautta. Omavaraisuutta lisätään esimerkiksi aurinkopaneelleilla. Täytyy pitää ajatukset avoimena, jotta on valmiutta ottaa vastaan kaikki, mitä eteen tulee.

Koulutuksesta hän hakee eväitä oman toiminnan kehittämiseen.

– Hienoa, että on vahva toimija, Atria, kenen kanssa tätä työtä tehdään. Haasteethan ovat yhteisiä ja niitä kohti mennään yksi asia kerrallaan.

Tanja Latvala kiteyttää nuorten tuottajien tunnelmat ja muistuttaa yhteenkuuluvuuden ja yhteisöllisyyden merkityksestä.

– Negatiivisuutta on niin paljon, ja senkin takia on hienoa, että järjestetään tällainen koulutus. Tämä on hieno ja tärkeä ala, joten voimme rinta rottingilla tuottaa suomalaista puhdasta ruokaa! ■

Hintapaine painaa päälle

Siinä missä sian- ja naudanlihantuotanto painivat laskevien tuotantolukujen kanssa ulkomaankaupan osalta, broilerintuotanto on ottanut askeleen kohti normaalia. Yhdistävä tekijä tuotantosuunnille on kasvava hintapaine. Viljamarkkinassa sen sijaan ensi keväälle ja kesälle ennustetaan jopa maltillista hinnannousua.

Ennennäkemätöntä laskua Euroopassa

Euroopassa raju tuotannon lasku jatkuu ja näyttää jopa kiihtyvän loppuvuotta kohti. Alkuvuonna tammi-maaliskuussa laskua oli noin –8 % ja tammi-toukokuussa puolestaan noin –9 %. En muista koskaan nähneeni yhtä rajua tuotannon laskua. Varsinkin Tanskan –21 % on ennennäkemätön tulos.

Näyttää siltä, että Aasian vientiin panostaneilla yrityksillä on ongelmia ympäri Eurooppaa. Esimerkiksi elintarvikejätti Danish Crown (DC) painii nyt isojen ongelmien kanssa. Yrityksen yli 200 miljoonan euron vuotuinen kustannussäästöohjelma kertoo varsin karua kieltä markkinatilanteesta.

Kiinan kysynnän lasku on ollut monille yrityksille erittäin vaikea asia. Kehitys oli nähtävissä pari vuotta sitten, mutta kukaan ei ehkä osannut arvata, että muutos Kiinan kysynnässä tulisi näin nopeasti. Esimerkiksi USDA veikkasi vuotta 2025 tai aikaisintaan vuoden 2024 loppua. Hyvin harva yritys kuitenkin reagoi markkinan viesteihin. Euroopassa kulutuksen lasku näyttää jatkuvan mutta samalla hidastuvan loppuvuotta kohti, koska sianliha on varsin kilpailukykyinen proteiini-markkinassa.

Kotimaassa sianlihatuotteet käyvät varsin hyvin kaupaksi, mutta hinnat eivät ole hyvällä tasolla. Varsinkin arvo-osissa hintataso ei vastaa kustannuksia. Vaikka kotimaan markkinassa hinnoitteluun kohdistuva paine kasvaa, toivomme markkinan pysyvän mahdollisimman tasaisena. Varastotasot puolestaan ovat pysyneet edelleen hyvällä tasolla. Tämä on viesti siitä, että tarvetta koviin kampanjoihin ei pitäisi olla kenelläkään. Varastot näyttävät pysyvän kohtalaisina myös loppuvuonna sianlihan osalta.

Kun arvioimme omaa tekemistämme yllä kuvattuun Euroopan tilanteeseen nähden, voimme olla mielestäni varsin tyytyväisiä vuosien 2020–2021 päätöksiin tasoittaa tuotantomääriä ja nostaa tuottavuus ja laatu ylös suhteessa markkinan. Näiden päätösten vaikutus tuotantoketjuumme on tässä hetkessä arvioituna erittäin mittava. Hyvää työtä koko ketjulta.

TEKSTI: Markku Hirvijärvi, johtaja, lihaliiketoiminta & vienti- ja teollisuuskauppa, Atria Suomi

Varastojen kasvu ennakoi kilpailun kiristymistä

Euroopassa naudanlihan markkinatilanne jatkuu haastavana. Tuotantomäärät laskevat, mutta kulutus laskee melkein samaa vauhtia. Varastotasot ovat korkeat, ja syksyn suuremmat tuotantomäärät lisäävät painetta markkinaan. Arvo-osakauppa oli kesällä oletettua heikompa ja syksyyn ajaututtiin varsin isoilla varastoilla, mikä näkyy valitettavasti tuotteiden kampanjoinnissa ympäri Eurooppaa.

Tuotantomäärät laskevat edelleen Euroopassa. Kuvuus Etelä-Euroopassa ja markkinatilanteen haasteellisuus ovat pääsyinä laskulle. Pudotus tuotantomäärissä on historiallisen suuri, kuten myös kulutuksen lasku, joka näyttää kuitenkin hieman tasaantuvan alkuvuoden –7 %:n tasosta noin –5 %:n tasoon. Kulutuksen pitäisi hieman kasvaa, jotta edellinen ennuste markkinan tervehtymisestä toteutuisi Q4/2024–Q2/2025 aikana.

Alkuvuosi on ollut myös kotimaassa haastava kulutuksen laskun vuoksi, ja tämä näkyy isoina pakkasvarastoina. Kulutuksen lasku on jatkunut noin –4 %:n tahdissa.

Kotimaan varastot ovat kasvaneet samaan aikaan, kun Atria on pystynyt laskemaan omia varastojaan. Olemme kasvattaneet mm. vientikauppoja hallitaksemme varaston kasvua. Valitettavasti hintatasot ovat myös viennissä nyt erittäin alhaalla. Varastojen kokonaiskasvun kehitys on valitettavaa myös siksi, että se ennakoi kilpailun kiristymistä edelleen. Markkina-asemamme naudassa on pysynyt vahvana niin vähittäiskaupan, kuin Food Servicen puolella. Hintapaine näyttää kuitenkin kasvavan loppuvuotta kohti mentäessä, ja ylipäätään punaisen lihan haasteet tuntuvat kasvavan vuoden loppua kohti. Toivotaan, että lihapohjaisten valmisteiden kysyntä jatkuu hyvänä, ja että nämä erilaiset valmisteet edelleen tasaisivat turbulenssia.

TEKSTI: Markku Hirvijärvi, johtaja, lihaliiketoiminta & vienti- ja teollisuuskauppa, Atria Suomi

Kauppa vakiintumassa kohti normaalia kotimaassa

Kesän ja syksyn aikana kaupankäynti siipikarjan osalta palautui normaalille tasolle, ja kehitys on jatkunut voimakkaasti myönteisenä pitkin syksyä. Asiakkaamme ja kuluttajat ovat oppineet elämään aiempaa korkeamman hintatason kanssa. Rehun raaka-aineiden ja rehun hinnat ovat toki kääntyneet laskuun, mutta monet muut tuotantokustannuserät ovat edelleen erittäin korkealla ja epävarmuus kustannuskehityksestä jatkuu. Rehu- ja viljanviljelyssä polttoaineiden ja lannoitteiden osuus kustannuksista on suuri, ja näiden panosten hintataso on edelleen erittäin korkealla. Ketjun ja tuottajien kannalta on välttämätöntä pystyä pitämään aiempaa reilusti korkeampi hintataso kaikissa asiakkuuksissamme. Tämän parissa myynti ja asiakasrajapinnassa töitä tekevät painivat nyt päivittäin.

Broileri on pitänyt pintansa hinnankorotusten jälkeen muita lihalajeja paremmin. Myönteinen kulutuskehitys antaa tilaa markkinoilla ja avaa hinnoittelumahdollisuuksia kaikille toimijoille. Broilerin kuluttajahinnat ovat nyt 15 prosenttia korkeammalla kuin vuosi sitten. Sianlihassa vastaava luku on 9 % ja naudassa 5 %. Broilerintuotanto jäänee tänä vuonna reilun yhden prosentin pienemmäksi kuin viime vuonna, mutta loppuvuoden aikana tuotanto ei ole ollut enää laskussa. Ensi vuodelle TNS Kantar ennustaa muutaman miljoonan kilon kasvua siten, että kokonaistuotanto kasvaisi 141 miljoonaan kiloon kolmen prosentin kasvuvauhdissa.

Neuvottelemme käytännössä jatkuvasti kolmesta hintajaksosta huolimatta kotimaan kaupan ja Food Service -asiakkaidemme kanssa. Paineet hintojen laskulle ovat kovat, ja esityksiä hintojen tarkistuksista tulee jatkuvasti. Meidän on tehtävä rajusti töitä hintatason säilymisen eteen. Hintaeroosiota tulee varmasti, vaikka mitä tekisimme. Hinnankorotusten saaminen läpi on nyt erittäin vaikeaa, ja vanhan totuuden mukaan käy niin, että ellei hinta nouse, niin se laskee.

Käyttöönotto uudella teurastamolla Nurmossa jatkuu koko syksyn ja talven ajan. Uudet lastausrutiinit ja -konit tulevat pikkuhiljaa tutuiksi, ja opimme tehokkaat ja turvalliset työtavat niiden kanssa. Lastausrytmi luonnollisesti nopeutuu teurasnopeuden kasvaessa, mikä näkyy tulevina kuukausina tiloilla ja kasvattamoissa.

TEKSTI: Matti Perälä, siipikarjaliiketoiminnan johtaja, Atria Suomi

Eteläinen pallonpuolisko tarkassa seurannassa

Viljan hinta Euroopassa on pysynyt melko tasaisena viimeisten kuukausien ajan. Venäjä ei heinäkuussa jatkanut Mustanmeren vientikäytävän mahdollistavaa sopimusta, mutta laivaukset Ukrainasta ovat jatkuneet Romanian ja Bulgarian rannikkoa mukailevaa reittiä pitkin. Ukrainan viljan viennin arvioidaan olevan vuoden 2023 satokaudelta noin kolmanneksen edellistä vuotta pienempi. Myös Venäjän sadon arvioidaan jäävän hieman viime vuoden huippusatoa pienemmäksi. EU:n alueella sato puolestaan ylitti viime vuoden tason, ja erityisesti maissisato oli viime vuotta suurempi. Parempi tarjonta ja toisaalta pienentynyt viljan kysyntä edelliseen vuoteen verrattuna ovat pitäneet Euroopan markkinaa vakaana.

Kansainvälisessä markkinassa katse kääntyy nyt eteläiselle pallonpuoliskolle, missä La Niña -ilmiön alkaminen voi vaikuttaa satoihin. Australiaan ennakoidaan kuivempia olosuhteita ja selvästi edellisen vuoden ennätystä pienempää vehnäsatoa. Myös Argentiinan satoennusteet ovat laskeneet. Etelä-Amerikan kasvukauden olosuhteilla on oleellinen vaikutus myös soijanrouheen ja valkuaisrehujen markkinaan.

Kotimaan lopullinen satotilasto ei ollut vielä käytettävissä katsausta kirjoitettaessa. Syyskuun lopun päivityksessä Luke laski Suomen kokonaissatoa 100 miljoonalla kilolla, uuden arvion ollessa 2,9 miljardia kiloa. Viljalajeista ohran sato on selvästi keskiarvoa pienempi, kun taas kauran ja vehnän sadot ovat lähempänä normaalia. Valkuaiskasvien, herneen ja härkäpavun, sadot tulevat todennäköisesti lopullisessa tilastossa vielä laskemaan, sillä erittäin sateisen syksyn takia osa pinta-alasta jäi kokonaan korjaamatta. Kotimaassa viljakauppa oli puintiaikaan vilkasta. Loppuvuoden hiljaisemman jakson jälkeen tarjonta vilkastuu taas kevään lähestyessä. Hinnat ovat Suomessa linjassa Euroopan tasoon nähden, lukuun ottamatta ohraa, jonka hinta on selvästi naapurimaita korkeampi.

Viljamarkkinoiden näkymä jatkuu loka-marraskuun vaihteessa edelleen mennyttä vuotta vakaampana. Viljojen futuurit ennustavat maltillista hinnannousua ensi kevään ja kesän jaksolle. Maailmantilanteesta johtuen markkina on edelleen hyvin herkkä muutoksille, ja sekä Etelä-Amerikan että Australian kasvukauden etenemistä kannattaa seurata.

TEKSTI: Ilkka Ala-Fossi, rehuliiketoiminnan johtaja, A-Rehu Oy

Tie todella mielenkiintoisiin tehtäviin

Itikka osuuskunnan ja Lihakunnan edustajistojen vaalit pidetään tulevana keväänä. Osuuskuntien toiveena on saada kokoon monipuolinen joukko ehdokkaita, ja nyt onkin sopiva hetki pohtia omaa ehdolle asettumista.

PIIA UUSITALO

MIKKO TOIVANEN

LOTTA ISO-TUISKU

JYRKI HALONEN

”Motivoitunut asenne ja halu perehtyä osuuskunnan asioihin ovat hyvän luottamustyön lähtökohtia.”

Atrialainen tuottajayhteisö on todella monimuotoinen. Joukkoon kuuluu pieniä ja suuria tiloja eri tuotantosuunnista, ja toimintaa harjoitetaan koko maassa.

– Monipuolisella ehdokasasettelulla luomme edellytykset nostaa vaalien äänestysprosentti uudelle tasolle. Kyse on yhden Suomen merkittävimmän alkutuotannon jalostajan omistamisesta, Itikan hallituksen puheenjohtaja **Ahti Ritola** kannustaa.

– Monipuolinen joukko täydentää toisiaan. Näin saadaan kattava kokonaisuus erilaisia näkökulmia ja osaamista päätöksentekoon, **Pasi Korhonen**, Lihakunnan hallituksen puheenjohtaja jatkaa.

HAUSSA SITOUTUNEITA JOUKKUEPELAAJIA

Puheenjohtajien lisäksi haastateltavat **Lotta Iso-Tuisku**, **Piia Uusitalo**, **Mikko**

Toivanen, **Jyrki Halonen** ja **Seppo Paavola** kertovat, mikä sai heidät asettumaan ehdokkaiksi ja mitä edustajistossa toimiminen on heille tarjonnut.

– Päädyin heti yrittäjäurani alkupuolella Lihakunnan edustajiston vaaleihin ehdokkaaksi. Olen aina ollut kiinnostunut omistajaosuuskunnan toiminnasta, Toivanen kommentoi.

– Puolison kanssa olemme molemmat aktiivisia erilaisissa luottamustehtävissä. Kun ehdokkaaksi pyydettiin meistä jompaakumpaa, päädyimme siihen, että minä lähdän ehdokkaaksi, Uusitalo kertoo.

Paavola puolestaan kannustaa lähtemään ehdokkaaksi jo nuorena:

– Näin on mahdollisuus edetä hallinnossa pitkälle, jos kiinnostusta riittää, hän toteaa.

Iso-Tuiskun mukaan edustajistossa pitää osata olla diplomaattinen, mutta myös pystyä sanomaan, kun sanomisen paikka on – rakentavalla tavalla.

– Olen kokenut oman toimialan tehtävät hyvin kiinnostavina. Tässä pääsee mukaan vaikuttamaan liha-alan tulevaisuuteen, Halonen puolestaan toteaa.

Haastateltavien mukaan lyhytnäköinen oman tilan tai tuotantosuunnan edun tavoitteleminen ei sovi osuuskuntien luottamustehtäviin.

EI OLE AIKASYÖPPÖ

Haastateltavat korostavat, että edustajistossa työskentely ei vie tilan arjesta montaa päivää vuodessa. Tyypillisesti edustajistolla on keväällä kokous, syksyllä koulutuspäivät ja yksittäisiä webinaareja vuoden aikana.

– Paikan päällä kokoontuminen ja vuorovaikutus kokousten ulkopuolella ovat keskeinen osa luottamustyötä, vaikka etäkokoustaminen on tuonut monia mahdollisuuksia, Korhonen toteaa.

Molemmista sukupuolista toivotaan yhtäläistä edustusta ehdokkaiksi ja vastuutehtäviin. Osuuskuntien tavoitteena on lisätä naisten osuutta ehdokaslistoilla ja hallinnon eri tasoilla.

– Naisen paikka on tilan töissä ja yrityksen pyörittämisessä, mutta niin se on myös osuuskunnan hallinnossa, Iso-Tuisku toteaa.

– Meillä on krooninen aliedustus naisten osalta luottamushallinnon eri portailla, Paavola tunnustaa.

YHTIÖN MONIPUOLISUUS YLLÄTTÄÄ

Ritola kertoo, että atrialainen henki on yllättänyt hänet luottamustyössä monia kertoja vuosien varrella, kun porukalla on tehty kauaskantoisia ratkaisuja ja eletty päätösten edellyttämällä tavalla.

– En edustajistoon tullessa tajunnut, kuinka ison suomalaisen elintarvikealan toimijan omistajia tuottajat ovat. Ja miten tärkeää Atrian menestys on, jotta se kyke-

nee huolehtimaan sopimustuottajistaan, Korhonen jatkaa.

– Suurin yllätys on ollut se, kuinka erilaisia asioita eteen tulee, kun osuuskunnan hommissa ollaan, Iso-Tuisku täydentää.

Entä miten on mahdollista edetä osuuskunnassa?

– Motivoitunut asenne ja halu perehtyä osuuskunnan asioihin ovat hyvän luottamustyön lähtökohtia, Uusitalo toteaa.

– Eteneminen hallinnossa on vaatinut ennen kaikkea sitä, että on saavuttanut paitsi oman kulmakunnan väen myös muiden alueiden ja toisten tuotantosuuntien ihmisten luottamuksen. Tärkeää on pystyä rakentamaan yhteistyöhön osuuskuntien ja Atrian johdon kanssa, Paavola täydentää.

OMISTAJUUS ON TÄRKEÄ TEHTÄVÄ

Vastaajille Atrian merkitys oman tilan kannalta on kiistaton.

– Arvostan yhtiön sitoutumista ainoastaan kotimaisen lihan käyttöön elintarvikkeissa. On myös hienoa, että Atria toimii koko Suomessa, Toivanen kertoo.

– Atria on maatilayrityksemme markkinakanava sekä perheemme, työntekijöidemme ja yhteistyötahojemme elämisen edellytyksen tuoja, Ritola täydentää.

– Tuskin muilta lihataloilta saa yhtä hyvää ja kaikenkattavaa neuvontaa ja tukea omaan tuotantoon. Yhtiöt ja osuuskunta muodostavat kokonaisuuden, jossa on hyvä olla mukana. Atria ruokkii joka päivä ison joukon suomalaisia, ja koko atrialainen ketju on merkittävä osa suomalaista huoltovarmuutta, Iso-Tuisku päättää. ■

Ehdokasasettelu vaaleihin päättyy helmi-maaliskuussa 2024, kun osuuskuntien hallintoneuvostot ovat vahvistaneet aikataulun. Kysy lisätietoa ehdokkuudesta osuuskunnan luottamustai toimihenkilöiltä.

TEKSTI: Pirjo Latva-Mantila

LAAJENNUKSEN
YDINRYHMÄ
vasemmalta oikealle:
Sami Rantala, Sami
Roiha, Heikki Soini, Vesa
Sorsa ja Lassi Koivisto.

Tekeillä Atrian paras korjaamo

Kauhajoen nautateurastamolla tarvittiin kipeästi nykyvaatimukset täyttävää huoltotilaa, sillä nykyinen, elinkaarensa päähän ehtinyt, vahvasti retrohenkinen korjaamo otettiin käyttöön jo ennen 1970-lukua. Nyt toive on toteutumassa.

Uusi huoltotila sijoittuu nykyiseen nähdén talon toiselle laidalle. Sieltä löytyvät tekniikan huoltohenkilöstön työskentelytilat, korjaamot, varaosavaraosto sekä pieni toimistotila henkilökunnalle.

– Rakennus valmistuu lokakuussa, ja vuoden loppuun mennessä se otetaan kokonaan käyttöön, lupaa kiinteistöinsinööri **Lassi Koivisto**.

– Marraskuu on pyhitetty kaluste- ja laiteasennuksille ja joulukuun käyttöön otolle, jatkaa projekti-insinööri **Sami Rantala**.

Monet työvaiheet pystytään jatkossa tekemään entistä tehokkaammin, turvallisemmin ja järkevämmin. Uusi korjaamo ja varaosavaraosto on Samin mukaan kytketty tehtaaseen kiinni niin, että toisin kuin tähän asti, ulos ei tarvitse mennä.

Kunnossapidon esimies **Heikki Soini** huokaisee helpotuksesta, kun ulkona koneteissa säilytetyt tavarat ja varaosat saadaan vihdoinkin saman katon alle.

– Huoltojen tekeminen järkevöityy monin tavoin, ja työturvallisuuskin paranee, hän kiittää.

Vaikka retro on muotia, Heikin mukaan vanhaa korjaamoa ei tule ikävä. – Tehdasta on 1970-luvun jälkeen laajennettu melkein kymmenkertaiseksi, mutta huoltotila on jäänyt takamatkalle. Uusista tiloista tulee parhaat mahdolliset, koska ne on itselle suunniteltu ja tehty.

”Kukaan porukasta ei epäile, etteikö tavoite Atrian parhaasta korjaamosta olisi toteutumassa.”

MERKITTÄVÄ INVESTOINTI

Laajennusosassa on neliöitä 550. Kaikkiaan uutta lattiapinta-alaa tulee noin 700 neliötä, kun mukaan lasketaan vanhan väestönsuojan päälle tuleva ilmanvaihtokonehuonetila. Hankkeen vetäjä, projektipäällikkö **Vesa Sorsa** kertoo meneillään olevan investoinnin olevan osa useita vuosia kestävästä suunnitelmasta, jossa Kauhajoen tehtaassa vanhimmat ja huonokuntoisimmat osat saneerataan.

– Tulevat investoinnit vaativat vielä erillisen hyväksynnän, hän lisää.

Uusien tilojen alta on jo purettu pois entinen toimistorakennus ja seuraavaksi on suunnitelmassa purkaa vanha korjaamo.

– Kun monivaiheinen suunnitelma toteutuu, 1960-luvulla rakennettu tehdas alkaa olla lähes kauttaaltaan saneerattu.

”ERITTÄIN HYVÄ PÖSSIS”

Tekniikassa ja huollossa työskentelee 13 henkilöä. Kaikkiaan Kauhajoen tehdas työllistää 300 henkeä, joista viitisentoista on Ruokaviraston lihan tarkastajia ja eläinlääkäreitä, loput atrialaisia.

– Voi sanoa, että meillä on erittäin hyvä pössis tekemisen suhteen. Varmaan osittain siksi, että tämä investointi luo tulevaisuudensuodaa: porukka näkee, että tehtaalla on tulevaisuutta, sanoo tuotantopäällikkö **Sami Roiha**.

Henkilökunnan hyvä ammattitaito on tehnyt häneen syvän vaikutuksen. Heikin mukaan kyse on ammattitaitopestistä, joka näkyy kautta linjan, myös huollossa.

– Kaikki tekeminen on meillä hyvää ja tasaisen varmaa. ■

ISOAHON TILALLA

23.–29.10.

Kaikki siat hoidetaan yhdessä

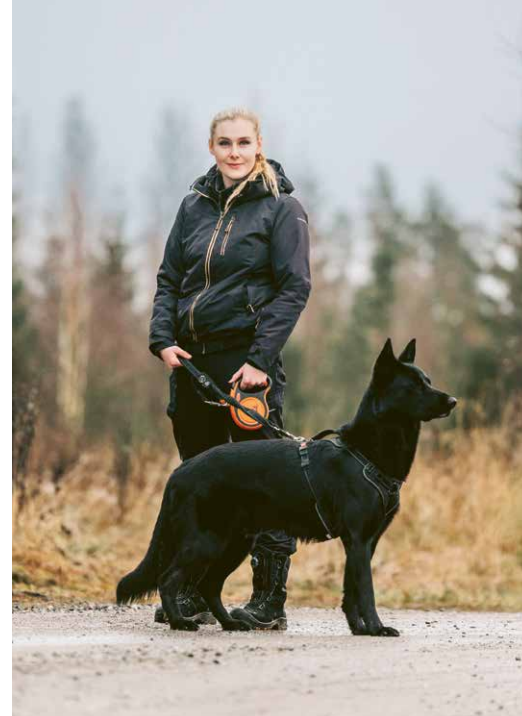
Isoahon tilan nuori yrittäjä Katia on omaksunut kehittämisen konkarin elkeet: ruokintaa säädetään, työtaakkaa jaetaan ja tilaisuuksista haetaan uutta oppia ja innostusta. Koska samalla tontilla sijaitsee Katian sedän Vesan sikala, eläimet hoidetaan aina yhteistuumin. Näin aikaa jää myös ystäville.

TUOTTAJAN VUOSI

Viikko tilalla -juttusarjassa seurataan neljän tilan arkea eri vuodenaikoina. Jokainen tila esittyy vuorollaan Atria Tuottajat -lehdessä ja loput kolme kertovat viikkonsa kuulumiset nettisivuilla.

Lue, miten viikko eteni muilla tiloilla:
atriatuottajat.fi/viikkotilalla

ASiantuntijan silmin

Vastuullisuus kannattelee yritystoimintaa

Katia Isoaho on nuori yrittäjä, joka lähti 25-vuotiaana toteuttamaan omaa unelmaansa. Pyöritettyään ensin yhtä setänsä lihasikalaa, hän päätti vuonna 2020 investoida uuteen, 1900-paikkaiseen sikalaan. Tuolloin alkoi myös Katian ja A-Tuottajien välinen yhteistyö. Investointi silloisessa maatalouden murrosvaiheessa osoittaa yrittäjän rohkeutta ja uskoa tulevaisuuden ruuantuotantoon. Tällaiselle rohkeudelle ei voi muuta kuin nostaa hattua.

Uuden lihasikalan ratkaisuissa on kiinnitetty erityistä huomiota eläinten hyvinvointiin. Lisäksi Katia on huomioinut työntekijän hyvinvointia vähentämällä fyysisen työn määrää. Esimerkiksi tihukukastelujärjestelmä toimii niin eläimen kuin ihmisen hyvinvoinnin tukena. Kevyempi työ lisää mielekkyyttä ja henkilöstön saatavuutta, ja aikaa jää enemmän itse eläinten hoitamiseen.

Katia on nuorena yrittäjänä ymmärtänyt ruuantuotannon läpinäkyvyyden tärkeyden. Tilalle on rakennettu showroom, missä kenellä tahansa on mahdollisuus tutustua sikatilan arkeen bioturvallisesti ja eläinten terveyttä vaarantamatta.

Innostunut ja ennakoluuloton Katia on kehityksen eturintamassa, sillä tila on alusta alkaen kuulunut antibioottivapaaseen tuotantoketjuun. Rehustusta taasen on hiottu yhdessä Atrian asiantuntijoiden kanssa niin matala hiilijalanjälki kuin vastuullisuus huomioiden. Yhteistyö Katian kanssa on sujunut erinomaisesti. Hän on vastaanottavainen ja haluaa kuunnella meidän ajatuksiamme muun muassa tuotannon kehittämisestä, kuten myös me hänen näkemyksiään. Yhteistyöllä viemme tilaa eteenpäin myös tulevaisuudessa.

Sampo Tupila

Aluepäällikkö
A-Rehu Oy

ISOAHON TILA

YRITTÄJÄ:

Katia Isoaho

TUOTANTOSUUNTA:

Lihasikala

PERUSTETTU:

Tammikuussa 2020, ensimmäiset siat saapuivat keväällä 2021.

ELÄIMIÄ:

Yhteensä 1900 sikapaikkaa

MUUTA: Katia tekee tiivistä yhteistyötä setänsä Vesan yrityksen, Latva-Aho Oy:n kanssa. Samalla tontilla sijaitsee Vesan vajaa 1700-paikkainen lihasikala. Kaikki eläimet hoidetaan samalla antaumuksella riippumatta siitä, kenen sikalaan ne kuuluvat.

MAANANTAI

Päivä alkoi sikalalla tavalliseen tapaan kello seitsemän tienoilla aamukahvilla. Kävimme työntekijän kanssa läpi viikon tehtävälistaa, jonka jälkeen hän lähti punnitsemaan sikoja. Minä kiersin ensin aamusta kaikkien eläinten ruuat, jonka jälkeen aloitin kuivikkeiden ja pahnojen jaon omalla puolellani. Tämän jälkeen jatkoin Vesan puolelle samoissa merkeissä.

TIISTAI

Aamu alkoi tuttuun tapaan sikojen kiertämisellä. Kello yhdeksän tienoilla meille saapui Anticemexiltä bioturvataarkastaja tekemään haittaeläinkartoitusta. Kaikki oli pääpiirteittäin hyvin pieniä fiksauksia lukuun ottamatta. Sillä välin, kun kiersin bioturvataarkastajan kanssa paikkoja, niin työntekijämme kiersi sikoja ja punnitsi taas yhden osaston. Iltapäivällä lähti vielä teuraskuorma kohti Nurmoa. Tämän jälkeen laskettiin ensi viikolle ilmoitettavia sikoja ja tilattiin porsaita samalla.

KESKIVIIKKO

Tänään vuorossa oli Sikatuottajien satokauden päättäjaiset, jotka alkoivat ruokailulla Seinäjoella kello 11. Antoisien puheenvuorojen jälkeen siirryimme vielä illalliselle Kalevan Navettaan. Ruoka oli hyvää, ja oli mukava vaihtaa kuulumisia muiden kanssa. Päivällä työntekijämme hoiti sika-askareet, leimaukset seuraavan päivän kuormaa varten ja laittoi pesurobotin pesemään tyhjää osastoa.

TORSTAI

Aamusta lähti teuraskuorma, jonka jälkeen vasta aloitettiin muut työt. Työntekijämme lähti punnitsemaan tiistaina kesken jäänyttä osastoa. Minä lähdin

jakamaan kutteria ja pahnoja. Illalla osallistuimme isäni kanssa vielä yhteen tilaisuuteen, jonka aiheena olivat afrikalainen sikarutto ja villisikojen metsästys. Paikalla oli hyvin porukkaa, niin metsästäjiä kuin tuottajiakin. Ainakin itselle jäi sellainen fiilis, että villisikojen metsästys otetaan tosissaan ja tätä maailmalla jylläävää tautia yritetään monin keinoin vastustaa.

PERJANTAI

Tälle päivälle oli sikalan osalta ihan tavallisia töitä tiedossa. Kiertoa, kuivittelua, virikkeiden jakoa ja yhden osaston pesua. Aamupäivästä saapui myös yksi kuorma ohraa. Yritin saada päivän mittaan tehtyä hieman "paperitöitä" eli täyttelin eläinkirjanpitoa sekä suunnittelin ensi viikon lähtevien ja tulevien sikojen ympärille tehtäviä töitä.

LAUANTAI

Kiersin siat, jaoin niille kuivikkeita ja virikkeitä. Samalla katsoin niiden ruuat, eli osalle lisäyksiä ja osalle vähennyksiä. On tärkeää, ettei sioilla olisi liikaa tai liian vähän rehua. Jos sitä on liikaa, niin se ei kovin kauaa maistu hyvältä ja jää kokonaan syömättä. Jos sitä on puolestaan liian vähän, niin joillekin sioista jää nälkä, eikä sekään ole tavoiteltua. Sikala-askareiden jälkeen lähdin kotiin päin ja siivoilin hieman illan vieraita varten. Ystäväni tulivat käymään ja söimme tortilloja sekä pelasimme lautapeliä.

SUNNUNTAI

Vesa kiersi siat sunnuntaina. Pientä ruokkijan häiriötä lukuun ottamatta sikalalla oli kaikki hyvin. Minä lähdin käymään Keski-Suomessa ristiäisissä, missä pikkumies sai komean nimen. ■

Atrian pitkäjänteinen työ brändin eteen tuo tulosta

”No sitä voi ainakin ostaa.” Tämä on kuluttajilta usein kuultu kommentti, kun keskustellaan siitä, mitä Atria heille tuotemerkkinä tarkoittaa. Tokaisun takana on vankka luottamus Atrian tuotteisiin ja niihin arvoihin, jotka Atrian merkistä tulevat mieleen.

Atria on jo pitkään ollut suuri, hyvin tunnettu brändi. Omassa kilpailijaryhmässään Atriaa voidaan kuvailla kaikkien suurimmaksi brändiksi. Hyvänä mittarina toimii niin sanottu top of mind -mittaus, jossa kysytään ihmisiltä heille ensiksi mieleen tulevaa brändiä. Kysymys on yksinkertainen: ”Mikä ruokaan liittyvä merkki tai valmistaja sinulle tulee ensimmäisenä mieleen?”

Atria on jo vuosia pitänyt kärkipaikkaa tällä mittarilla mitattuna. Noin 20 prosentille suomalaisista tulee ensimmäiseksi mieleen Atria. Kun vastaaja hieman autetaan ja heiltä kysytään listasta brändejä, tunnistavatko he niitä, Atrian tuntevat lähes kaikki suomalaiset.

ARVOT RATKAISEVAT

Atrian hyvä tunnettuus ei kuitenkaan automaattisesti käännä ihmisten tahtotilaksi ostaa juuri Atrian tuotteita. Tunnettuuteen pitää saada liitettyä positiivisia arvoja ja sisältöjä. Atrialla on vankka pohja näiden arvojen rakentamisessa. Jo sloganimme ”Hyvä ruoka – parempi mieli” on sellainen, joka istuu ihmisten mieliin, ja sitä kuulee toistettavan ihan arkikeskusteluissakin.

Tilajäljitettävyyden lisääminen suoraan pakkaukseen taisi olla reilu kymmenen vuotta sitten parempi päätös kuin kukaan osasi ennustaa. Se on tuonut positiivista, rehellistä ja avointa fiilistä Atrian brändiin. Ei ole mitään salattavaa, kun kerran tilan nimikin on pakkauksessa. Kuluttajilta suoraan tutkimustilanteessa kuultu lause ”Ei ne kehtaa niitä eläimiä kovin huonosti kohdella, kun on tilan nimi paketissa”, kuvaa hyvin tilamerkin arvoa Atrian brändille.

**”Tilajäljitettävyyden
lisääminen
pakkaukseen on
tuonut positiivista ja
avointa fiilistä Atrian
brändiin.”**

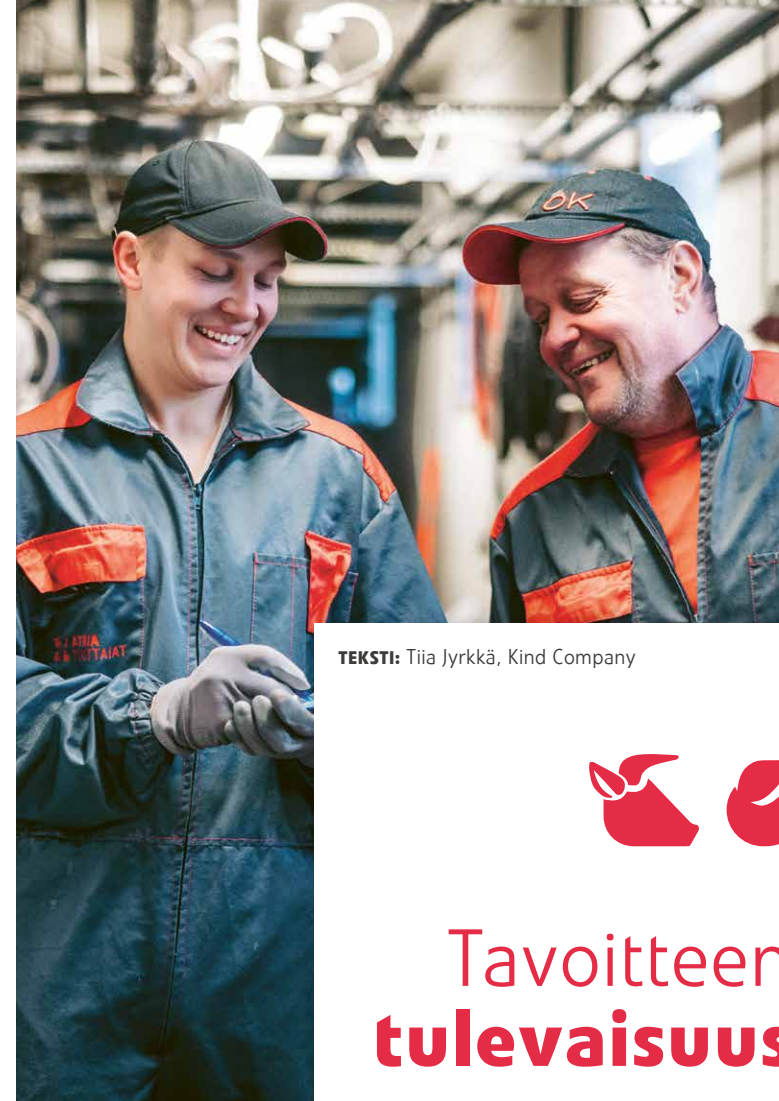
MITTARINA PREFERENSSI

Jäljitettävyyden tuoma uskottavuus on luonut hyvän pohjan viime vuosina yhä tärkeämmäksi nousseelle

vastuullisuuskuvan rakentamiselle. Avoimen ja rehellisen brändin tausta auttaa meitä viestimään uskottavasti vaikkapa mainonnan keinoin pienemmästä hiilijalanjäljestä, antibioottivapaudesta tai muovin vähentämisestä.

Markkinoinnin viimeinen ”välimitari” ennen myynnin mittaamista on preferenssi. Se, kuinka moni kuluttaja haluaa valita nimenomaan mitattavan brändin tuotteen mieluummin kuin minkään muun tuotteista. Mittari on raaka. Atrian mittauksessa on vaihtoehtoina 16 kilpailevaa brändiä niistä tuoteryhmistä, joissa Atrialla on edustusta. Vain yhden saa valita, ja näin muodostuvaa valintaprosenttia kutsutaan preferenssiksi. Atrian preferenssi on noussut viimeisen kahden vuoden aikana uuteen ennätykseen eli 13 prosenttiin.

Kun kuluttajien ja kauppojen valikoimaan vaikuttavien henkilöiden preferenssiin liitetään Atrian kyky tuottaa ja toimittaa kauppoihin laajasti eri hintaryhmien tuotteita, niin Atrian markkinaosuus on tällä hetkellä hyvässä tilanteessa. Jopa kaikkien aikojen ennätyksessä. Se on pitkäjänteisen, onnistuneen työn tulos. ■

TEKSTI: Tiia Jyrkkä, Kind Company

Tavoitteena tila, jonka tulevaisuus on turvattu

Tuotannon kasvua, uusia oivalluksia hankkeista ja kannattavuuden optimointia – kun innostusta löytyy, tämä kaikki on mahdollista tilan arkiaskareiden ohella. Tuottajien intohimoisen kehitystyön taustalta löytyy tärkeä toive: luoda tuottava tila, jonka arjesta voi ottaa myös vapaata. Lue, mitä neljällä tilalla ajatellaan kehittämisestä.

”Täällä tuotanto tuplaantui”

Vimpelissä sijaitsevan nautatilan yrittäjäveljekset laajentavat rohkeasti kasvatustiloja, lisäävät peltoalaa ja osallistuvat hanketoimintaan. Tavoitteena on kehittyvä tila, jonka arjesta voi ottaa myös vapaata.

Aiemmin perunanviljelyyn erikoistunut sukutila, tänä päivänä lihanautojen kasvatukseen keskittyvä Mty Veljekset Herrala tarjoaa yhteensä 700 kasvatuspaikkaa hiehoille, sonneille ja vasikoille. Yrittäjät **Mika** ja **Sami Herrala** onnistuivat kaksinkertaistamaan tilan tuotannon, kun vuonna 2017 tilalle rakennettiin täysin uusi pihatto suklaahiehoille. Tämän merkkipaalun lisäksi kehitys tilalla on jatkuvaa, eikä into näytä laantuvan.

Tilalla ahertaa veljesten lisäksi Samin vaimo Mervi sekä yksi ulkopuolinen työntekijä. Apua tarvitaan, sillä lihanautojen ohella tilalla kasvatetaan reilun 300 hehtaarin alueella nurmea ja viljaa omaan käyttöön.

– Tilan laajennus on edennyt sitä mukaa, kun peltoalaa on saatu lisättyä ostamalla tai vuokraamalla. Kehitys on ollut luontevaa, ja aina on mietitty tarkkaan, mikä on sen hetkisen tilakoon kannalta järkevää, Herrala kuvailee.

HANKKEISTA VAUHTIA KEHITYKSEEN

A-Tuottajien luotsaamat hankkeet erityisesti peltoviljelyn edistämiseen ja säilörehun laatuun liittyen ovat tulleet tilan yrittäjille tutuiksi:

– Hyvin varhaisessa vaiheessa lähdimme A-Tuottajien erilaisiin nurmimaiheisiin ryhmiin mukaan. Tuloksena tilalla ei ole käytetty lisävalkuaista 15 vuoteen, sillä säilörehun valkuaispitoisuus on ollut niin korkea, Herrala selittää.

– Voisi myös sanoa, että olemme hurahtaneet pellon kasvukunnon parantamiseen, Herrala lisää ja nauraa.

Innustus kehittämiseen ja hanketoimintaan liittyy osittain Mikan tutkijataustaan. Hänen kohdallaan uteliaisuus uusia asioita kohtaan on ollut aina voimakasta, ja koulutus on auttanut ymmärtämään, mitä kaikkea tutkimuksella voidaan saada aikaan.

– Kaikki saa alkunsa mahdollisimman tehokkaasti tuotetusta, laadukkaasta säilörehusta. Sen avulla eläimet kasvavat ja voivat hyvin, mikä näkyy kannattavuudessa, Herrala kiteyttää.

LISÄÄ VAPAA-AIKAA

Hanketoiminnan lisäksi talouden pitkäjänteinen suunnittelu jopa vuoden ajankänteellä helpottaa tilan kehitystyössä.

– Näin kehitystoimille pystyy asettamaan hintalapun. Tämä on jo itsessään keskeinen osa tilan kehittämistä, Herrala toteaa.

Tarkka budjetointi ja kannattavuuden tarkkailu tähtäävät myös toiveeseen aiempaa vapaammasta arjesta yrittäjänä.

– Kun toiminta on tarpeeksi suurta ja kannattavaa, avautuu mahdollisuus niin sanotusti ostaa vapaa-aikaa. Lisäksi toiveena on, että tilaa jatkettaisiin tulevaisuudessa. On selvää, että tulevat sukupolvet eivät enää työskentele seitsemänä päivänä viikossa, vaan arvostavat tasapainoa elämässä. ■

KOLME VINKKIÄ

1 Investointien ja talouden suunnittelun osalta ei kannata syöksyä kaikkeen uuteen pää edellä. Investointeja tarvitaan, mutta on tärkeää miettiä, millaiset hankinnat eivät rasita liikaa tilan taloutta.

2 Kehityshankkeet ovat loistava lisä arkeen. Lähde mukaan rohkeasti, jos vain mahdollista.

3 Muista panostaa omaan jaksamiseen. Elämässä on paljon muutakin kuin tilan työt, joten kaikki keinot vapaa-ajan lisäämiseen tulevat tarpeeseen.

”Hankkeisiin käytetyt tunnit ovat lopulta marginaalisia siihen hyötyyn nähden, mitä ne tarjoavat.”

”Tuloksia koko ketjun käyttöön”

Honkalan sikatilalla koetoiminta on luonnollinen osa arkipäivää. Uteliaisuus ja kriittisyys ovat muodostaneet tilalla kehittämisen kierteen, joka kantaa yli sukupolvien.

Paljon on tapahtunut sen jälkeen, kun **Pentti Honkala** aloitti yrittäjänä Nurmossa sijaitsevalla tilalla vuonna 1989. Tänä päivänä Honkalan sikatilalta löytyy 1500 kasvatuspaikkaa, sikojen showroom sekä jatkuvaa koetoimintaa yhteistyössä Atrian kanssa. Myös tilan tulevaisuus on turvattu, sillä remmiin on astumassa uusi yrittäjäpolvi, poika **Jaakko Honkala**.

– On valtavan hienoa, että tilalla on jatkaja, joka on toiminnasta ja alasta aidosti kiinnostunut, Pentti iloitsee.

Tällä hetkellä isä ja poika vastaavat tilasta yhteistuumin. Ainoastaan peltoviljelyn osalta hyödynnetään ulkopuolisia urakoitsijoita, sillä viljeltävää maata on noin 200 hehtaarin verran.

KYMMENIÄ KOKEITA

Tilan toiminta on viimeisten vuosikymmenten aikana kehittynyt tiuhaa tahtia. Rehustukseen liittyvää koetoimintaa on toteutettu tiiviissä yhteistyössä niin Atrian kuin Lukenkin kanssa, ja osa Honkalan tilalla saavutetuista tuloksista hyödyttää tällä hetkellä koko ketjun toimintaa.

– Viimeisen kymmenen vuoden aikana on toteutettu noin 30 kappaletta erilaisia kokeita, Jaakko laskeskelee.

– Ja ruokintalaitteistoon on satsattu, jotta tarkkuus on riittävä koetoiminnan vaatimuksiin, Pentti lisää.

Ajan löytäminen kehitystyölle on Pentin ja Jaakon mukaan vain järjeste-

lyksymys, ja niinpä koetoiminnasta on muodostunut rutiini ja luonnollinen osa tilan arkipäivää.

– Eniten meitä työllistävät kokeen alku- ja loppuvaihe, kun sikoja punnitaan karsinakohtaisesti, Jaakko toteaa.

– Se vaatii tietysti paneutumista, mutta samalla voi löytää aivan uudenlaista mielekkyyttä tilan toimintaan, Pentti täydentää.

KEHITYS EI PYSÄHDY

Tällä hetkellä Jaakko on tiiviisti yhteydessä kehityspäällikkö **Niina Immoseen** datan hyödyntämiseen ja ylipäätään koetoimintaan liittyen. Lisäksi tilalla on jo pitkään toiminut showroom, missä erilaiset ryhmät pääsevät tutustumaan nykypäivän suomalaiseen sikatalouteen.

– Samalla kun Niina tuo vierailijoita showroomiin, käymme usein läpi koetoiminnan suunnitelmaa, Jaakko kuvailee.

Tilalla, missä kehitys on jatkuvaa, katse on jo kirkkaana tulevissa tavoitteissa.

Pentin mukaan uusien komponenttien löytäminen ruokintaan on tärkeää, koska muuttuvat olosuhteet pakottavat jatkuvasti monipuolistamaan sikojen ruokavaliota.

– On hienoa, että Atrian ketjussa kokeita tehdään aidossa ympäristössä, ja tulokset tuodaan kaikkien käyttöön. Koska olosuhteet ovat erilaiset, eikä mallin ottaminen ulkomailta ole mahdollista, suomalaisilla tiloilla toteutettu koetoiminta on erityisen arvokasta, Pentti kiteyttää. ■

KOLME VINKKIÄ

1 Vaikka teknologia on suureksi avuksi, aikaa tulisi viettää enemmän sikalassa kuin näytön ääressä. Tarkan numeroiden seuraamisen rinnalle tarvitaan eläinten havainnointia.

2 Toimintatapojen kyseenalaistaminen on kehityksen kannalta ehdotonta. Muiden lausuntoihin ei kannata luottaa sokeasti, vaan kehitys alkaa terveestä kriittisyydestä.

3 Atrian sikaketju koostuu tiiviistä porukasta, jossa tilalliset tuntevat toisensa. Yhteisöllisyydestä kannattaa pitää tiukasti kiinni myös tulevaisuudessa.

”Jaakko on ollut pienestä asti mukana, kun eläimiä on punnittu koetoimintaa varten.”

”Kapasiteetti kasvoi, mutta kehitys ei pysähdy”

Astuessaan vetovastuuseen Oskari Vuorenmaa päätyi laajentamaan siipitilan toimintaa uudella kasvattamolla. Tilan kehityksen lisäksi hän satsaa oman osaamisensa päivittämiseen.

Lapualla sijaitsevan Katteluksen Broiler -tilan kapasiteetti rajoittui aiemmin 20 tuhanteen lintuun, kunnes viime vuonna tila otti mittavan harppauksen suuren investoinnin myötä. Uuden kasvattamon ansiosta tilalta löytyy nyt kasvatuspaikkoja yhteensä 70 tuhannelle linnulle.

– Olin jo pidempään miettinyt, että juuri tämän kokoinenhan tilan täytyisi olla. Nyt uusi kasvattamo on ollut reilun vuoden käytössä, **Oskari Vuorenmaa** kuvailee innostuneena.

Suuremman lintumäärän hallitseminen vaatii tarkkaa aikataulutusta tilan arjessa. Onneksi Oskararin apuna toimivat hänen enonsa, **Jarmo** ja **Jarkko Kattelus**, jotka vastasivat aiemmin broilerintuotannosta tilalla. Muutama vuosi sitten Vuorenmaa siirtyi päävastuuseen, ja nyt sukupolvenvaihdos on loppusuoralla.

LUOTETTAVA PARTNERI

Vaikka tilalla kokeillaan mielellään uutta, Atrian alkutuotannon ohjeisiin luotetaan vahvasti, olipa kyseessä ruokinta tai tilan kehitys ylipäätään.

– Kun tukena on luotettava kumppani, voi itse rauhallisin mielin suunnitella tilan tulevaisuutta pitkäjänteisemmin, Vuorenmaa toteaa.

Tuotannon onnistumista seurataan jatkuvasti, ja yhdessä Atria-Chickin kanssa on pyritty tarttumaan tilan mahdollisiin ongelmakohtiin. Esimerkiksi kasvattamon teknisiä ratkaisuja on hiottu vastaamaan

muuttuviin sääolosuhteisiin ja laitteiden optimointi on viritetty äärimmilleen.

Lähitulevaisuudessa ei ole suunnitteilla suurempia muutoksia tilan toimintaan, mutta yhtenä tulevana kehityskohteena Vuorenmaa mainitsee aurinkopaneelien hankinnan:

– Tarkoituksena on, että aurinkoisella säällä voidaan tuottaa sähköä kasvattamoiden tarpeisiin.

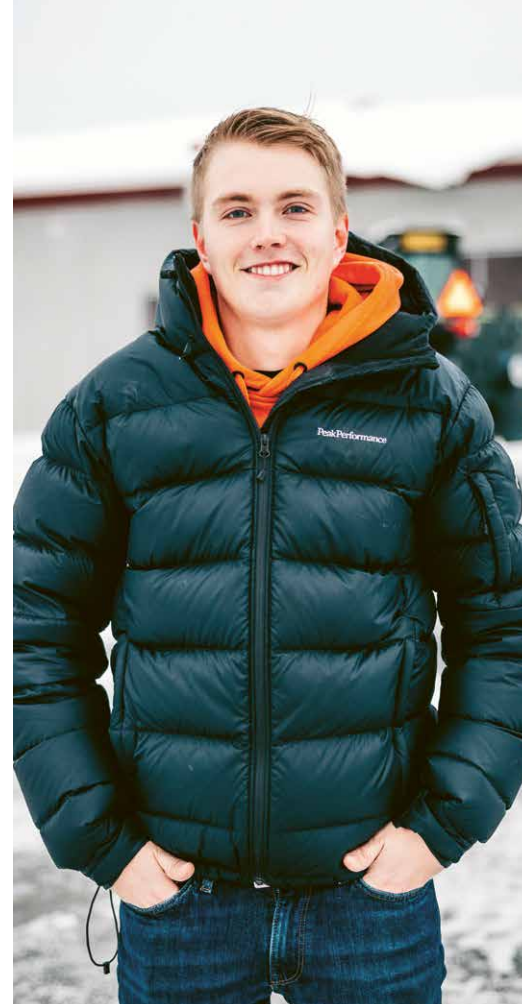
ONNISTUMISET MOTIVOIVAT

Sen lisäksi, että Vuorenmaa haluaa viedä tilan toimintaa rohkeasti eteenpäin, hän panostaa oman osaamisensa kehittämiseen. Ratkaisuksi löytyi Atrian 100 Nuorta Tuottajaa -koulutusohjelma, jossa hän on parhaillaan mukana.

– Haluan päästä kuulemaan, mitä Atrian puolelta ajatellaan tulevaisuuden näkymistä alalla. Uskon, että koulutus tukee tilan kehittämistä ja strategia-ajattelua sekä tuo mahdollisuuksia verkostoitua muiden samassa tilanteessa olevien tuottajien kanssa, Vuorenmaa kuvailee.

Pidemmällä aikavälillä toiminnan vakauden ja jatkuvuuden takaaminen ovat tärkeimpiä tekijöitä. Vaikka kehitys on nopeaa ja muutokset ajoittain suuria, lopulta pienet tekijät saavat hänet innostumaan tulevista:

– Arjessa pienet onnistumiset ratkaisevat. Sellaiset hetket, kun tuotannossa menee erityisen hyvin tai saadaan onnistunut erä, motivoivat viemään kehitystä jälleen eteenpäin. ■

KOLME VINKKIÄ

- 1 Omia heikkouksia yrittäjänä on hyvä tiedostaa ja pyrkiä kehittämään. Siinä, missä satsaa oman tilansa kehittämiseen, myös omaan osaamiseen on kannattavaa panostaa.
- 2 Kaikessa ei tarvitse olla paras, vaan toimintaa kannattaa rohkeasti ulkoistaa; olipa kyseessä taloushallinto tai koneiden huolto. Tilakojen kasvaessa ulkoistaminen on lähes pakollista.
- 3 Etsi kiireisen arjen keskeltä aikaa toimintaympäristön tarkkailuun. Kehitys alalla on tällä hetkellä erittäin nopeaa, joten tämä tulee palkitsemaan tulevaisuudessa.

”Vanhoissa käytännöissä voi olla paljon hyvää, mutta niihin ei saa kangistua.”

”Kannattavuus on kaikki kaikessa”

Siitä lähtien kun Antti Peltola otti haltuun vanhempiansa kasvinviljelytilan Alajärvellä, on tila kehittynyt tasaisesti – perheen tukemana ja opinnoista hankittua talousosaamista hyödyntäen.

Ranniston Tila Oy:n kehityksestä merkinä toimii tasaisesti kasvanut viljelypinta-ala. **Antti Peltolan** aloittaessa tilan yrittäjänä vuonna 2006 peltoalaa oli käytössä noin 80 hehtaarin verran, ja tänä päivänä tilan pellot ulottuvat jo noin 520 hehtaarin alueelle.

– Tavoitteena oli, että tila tuottaa leivän koko perheelle, ja nyt tähän tavoitteeseen on päästy, Peltola iloitsee.

Kulunut vuosi on ollut Peltolan perheelle erityinen, sillä kesällä koko perhe muutti Seinäjoelta omalle tilalle Alajärvelle. Antti jatkoi pitkään päivätyössään sijoitusallalla talvikauden ajan ja keskittyi kesäkaudella viljelyyn, mutta noin vuosi sitten hän päätti panostaa viljelyyn täysillä ja kokoaikaisesti.

– Nyt talvi tarkoittaa uuden ideoimista. Kun maa jäätyy, on aikaa suunnitella tulevia kehitysaskelia.

KASVATETAAN SATOVARMUUTTA

Tilalla viljellään pääasiassa rehuviljaa; kauraa, ohraa sekä syysviljoja, mutta jonkin verran myös ruista ja tattaria elintarviketuotantoon. Alusta alkaen strategiana on ollut tuottaa rehuviljaa mahdollisimman kustannustehokkaasti vastaamaan alueen kysyntään.

– A-Rehun Koskenkorvan tehdas sijaitsee verrattain lähellä. Koen, että A-Rehun toiminta on yrittäjäystävällistä ja sopimusviljelijöille eduksi aina hintoja myöten. Jos esimerkiksi vilja ei mahdu

varastoon, heidän puoleltaan joustetaan, Antti kuvailee.

Kustannustehokkuuden lisäksi kehityskohteena on satovarmuuden hilaaminen ylöspäin. Tässä vesitalouden hallinta ja kalkitukset ovat Peltolan mukaan tärkeimpiä tekijöitä. Myös kasvivalinnat ovat osa tilan riskienhallintaa:

– Useampi viljalaji tasaa riskejä. Kun viljellään sekä aikaisempia että myöhäisempiä lajikkeita, aikaikkuna töiden tekemiselle laajenee.

TARKKAAN HARKITTUA

Kehitys tarkoittaa tilalla resurssien ja investointien tarkkaa arviointia, ja niinpä maatila- ja asiantuntijakontaktit eri puolilla maakuntaa ovat suuri apu kehitysaskelia punnittaessa. Tilalla muut peltotyöt hoidetaan itse, mutta oman leikkuupuimurin hankinnan sijasta kyseinen työvaihe on ulkoistettu urakoitsijalle. Lisäksi sesonkiaikaan tilalla työskentelee yksi palkattu työntekijä ja tarvittaessa apuun saadaan osaavia tuttuja.

– Apukädet tulevat silloin tarpeeseen. On suuri voimavara, että sama tekijä on työskennellyt tilalla jo vuosia ja tuntee näin ollen tilan käytännöt hyvin. Usein tuntuukin, että hän on jopa pätevämpi kuin minä itse, Peltola naurahtaa.

Peltolan mukaan kaiken kehittämisen lähtökohdana on se, että tila on elinkelpoinen nyt ja tulevaisuudessa.

– Se, että koko perhe on mukana toiminnassa, inspiroi viemään tilaa eteenpäin. ■

KOLME VINKKIÄ

- 1 Monien tilojen on tärkeää pohtia investointeja suunnitellessaan, mistä tulovirta todellisuudessa tulee. Ylimoitettut koneinvestoinnit voivat syödä tuloksesta ison osan.
- 2 Hyödynnä hiljaisemmat ajanjaksot vuodesta tilan kehittämisen suunnitteluun. Kiireisen viljelykauden aikana aika on usein kortilla.
- 3 Pyritään yhdessä innostamaan nuoria toimijoita alalle ja näyttämään heille alan positiiviset puolet. Ruokaa tuotetaan tulevaisuudessakin, ja uusille innokkaille tekijöille on aina tarvetta.

”Ajatus siitä, että lähivuosina saisi nostettua satotasoa entisestään, motivoi kehittämään toimintaa.”

Naudanlihan- tuotannon globaali vertailu

Agri benchmark -verkoston kansainvälistä aineistoa vuodelta 2022 leimaa globaali kriisiytynyt tilanne kustannus- ja markkinavaikutuksineen, mikä näkyi energiariippuvaisten tuotantopanosten hinnoissa. Naudanlihan hinta nousi 2000-luvun korkeimmalle tasolle seurattuaan tuotantopanosten hintakehitystä.

Merkittävimmin hintakehitykseen vaikuttivat USA, Brasilia sekä Argentiina, joiden tuotantovolyymeillä on suuri painoarvo globaalissa hintaindeksissä. Euroopassa hinnannousu oli erityisen suurta Irlannissa. Myös vieroitettujen pihvivasikoiden hinta nousi, jopa teurashintaa voimakkaammin. Loppuvuodesta naudanlihan hinta kääntyi voimakkaaseen laskuun ja läheni tasoa ennen koronaa. FAO ja OECD ennustivat laskun taittuvan nousuksi vasta vuonna 2024, mutta käänne näyttää tapahtuneen ennustettua aiemmin.

Tuotantomäärän kasvu oli merkittäväntä Brasiliassa, USA:ssa, Intiassa, Kiinassa ja Argentiinassa. Brasilian tahti oli ylivoimaisesti kovin, noin 5 prosentin luokkaa. Maa on ylivoimainen ykkönen viejänä, ja karjamäärä on mahtavat 224,6 miljoonaa päättä ja noin 1 530 miljoonaa nautaa. Naudanlihaa viedään Etelä- ja Pohjois-Amerikasta sekä Australiasta ja Uudesta-Seelannista pääasiassa Aasiaan. Kiina on merkittävin naudanlihan tuojamaa, vaikka maan oma tuotantomäärä on voimakkaassa kasvussa.

EUROOPPA JA SUOMI

Euroopan tuotantomäärät ovat seuranneet jo yli 30 vuotta laskevaa trendiä. EU-alueella lasku on viimeisten kymmenen vuoden aikana tasaantunut, ja ajanjaksolla 2021–2022 se oli ainoa päätuotantoalue, jossa tuotanto laski. EU:ssa naudanlihasta tuottavat lähes puolet Ranska, Saksa ja Italia, ja juuri näiden maiden tuotannon väheneminen vaikutti tulokseen.

”Suomen tulos kertoo, että kulupuolen korjaustoimilla tuotanto voidaan saada kannattavaksi.”

Erityisesti Euroopassa, Australiassa ja Kiinassa tuotantokustannukset ovat olleet korkealla. Pohjois- ja Etelä-Amerikan suurien viejämaiden kustannustaso on ollut muita alempi, mikä näkyy emolehmätuotannon parempana kannattavuutena. Euroopassa emolehmätuotannon kannattavuus oli heikkoa jo 2021, ja se

heikentyi edelleen 2022 aikana. Poikkeuksena on Ranska, jossa tuotanto pysyi kannattavana, sekä Irlanti, jossa kannattavuus parani. Erikoistuneen loppukasvatuksen kannattavuus heikkeni, mutta pysyi silti kannattavana.

Vuoden 2022 aineistoon lisättiin uutena kaksi suomalaista emolehmätilaa; vasikat myyvä luomutila ja tavanomaisessa tuotannossa oleva, vasikat itse kasvattava tila. Aineistossa on jo ollut mukana ternistä teuraaksi kasvattava loppukasvatustila.

Suomalaisen emolehmätilan tuotot myytyä elopainokiloa kohden olivat aineiston parhaimmistoa, etenkin kun tarkastellaan vasikat myyvää tilaa. Osan tästä selittää tukien suuri osuus, joka on kaikissa EU-maissa huomattava kannattavuuteen vaikuttava tekijä. Tuotannon kulut ovat puolestaan täällä vertailuaineiston korkeimpia. Eurooppalaistiloilla emolehmätuotanto oli kannattamatonta, mutta Suomen tulos kertoo, että kulupuolen korjaustoimilla tuotanto voidaan saada kannattavaksi. Suomalainen maitorotuisen nautan loppukasvatus on pysynyt kannattavana tarkastelujaksolla, vaikka laskua olikin edelliseen vuoteen. Euroopassa erikoistunut loppukasvatus oli säilynyt juuri ja juuri kannattavana. ■

Sikatuotanto pärvää vertailussa

Suomalaisen sianlihantuotannon vahvuuksia ovat hyvä tuottavuus ja kustannustehokas rehustus. Jotta kilpailukyky parantuisi myös kiinteiden kustannusten osalta, vaadittaisiin yhtenäisempää lainsäädäntöä.

Suomi on hyvä mutta kallis maa tuottaa sianlihaa. Meidän vahvuuksiamme ovat hyvä tuottavuus, alhainen kuolleisuus ja vähäinen lääkkeiden käyttö. Kun tarkastellaan InterPIGin ja agri benchmark aineistojen sikatuotannon kustannusrakennetta, suomalaisen porsastuotannon muuttuvat kustannukset ovat hyvällä tasolla muuhun Eurooppaan verrattuna. Yhdysvalloissa porsas voidaan tuottaa halvalla, mutta tuotantotapa on hyvin karu. Espanjassa ja USA:ssa sekä porsaiden että emakoiden kuolleisuus on korkealla tasolla. Suomessa hyvinvointiin panostaminen näkyy korkeampana rahoitus- ja työ kustannuksena. Vapaaporsitukseen siirtyminen on yksi selkeä osatekijä. Espanjassa porsaan tuotantokustannus on korkea kun se suhteutetaan 30 kg:n painoon.

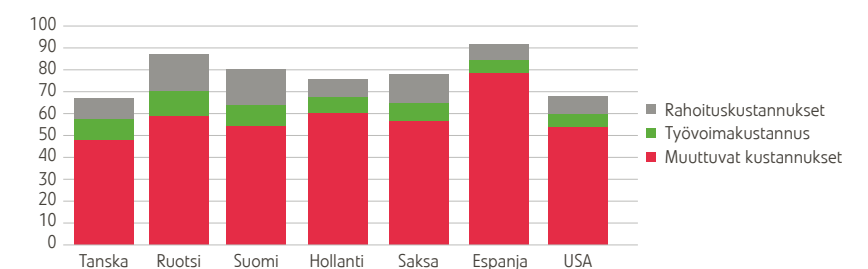
Lihasekatuotannon hyvät tuotantotulokset ja kilpailukykyinen ruokinta ovat olleet vahvuutemme jo pitkään. InterPIGin ja agri benchmark kustannusvertailujen mukaan myös tanskalaiset pystyvät tuottamaan lihasian erittäin kustannustehokkaasti. Panostus hyvinvointiin vaikuttaa kustannuksiin, ja niinpä työ kustannuksen ero Tanskaan verrattuna on noin 2 euroa sikaa kohden. Esimerkiksi työstämättömät hannot vaativat enemmän työtä. Tilantarve taas näkyy rahoituskustannuksessa, ja Tanskaan verrattuna kustannusten ero on viisi euroa sikaa kohden.

YHTENÄISYYTTÄ LAINSÄÄDÄNTÖÖN
Sikamarkkina tulee todennäköisesti tasaantumaan pitkällä aikavälillä hyvinvointilainsäädännön osalta. Kaliforniassa tuli voimaan 1.7.2023 Prop 12 -säädos, joka edellyttää merkittäviä

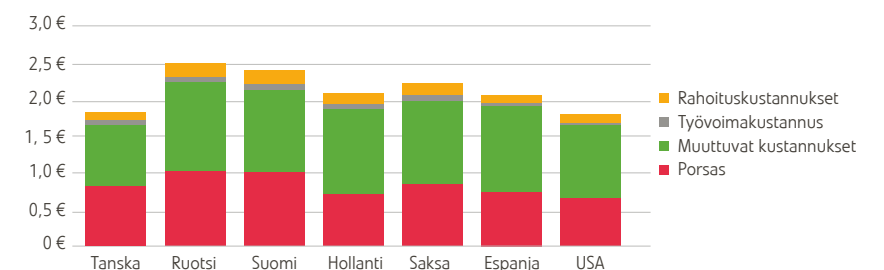
parannuksia tiineytettävien ja tiineiden emakoiden olosuhteisiin. Kaiken Kaliforniaan vietävän sianlihan on täytettävä kiristyneet vaatimukset. Tiineysajan tilavaatimus vastaa Euroopan lainsäädäntöä, mutta tiineytettävien osalta säädökset ovat tiukemmat. Emakoita ja ensikoita saa pitää tiineyt-yshäkissä vain 4–6 tuntia kuukaudessa. Tämä on ensimmäinen kerta, kun eurooppalainen hyvinvointilainsäädäntö on löyhempi kuin Yhdysvaltojen osavaltiossa.

Euroopassa hyvinvointilainsäädännön edistäminen on tällä hetkellä keskeytetty Euroopan komission osalta. Aika näyttää, tulevatko hyvinvointiasiat seuraavan komission käsittelyyn. Hieman yllättäen vapaaporsitus ei näytä edistyvän juuri missään muualla kuin Suomessa. Hollantilaiset ovat sitoutuneet lopettamaan häntien työstämisen vuoteen 2030 mennessä. Wageningen yliopiston tekemän tutkimuksen mukaan pitkähäntäisien sikojen kasvatus lisää kustannuksia noin 29 euroa sikaa kohden. ■

PORSASTUOTANNON KUSTANNUSRAKENNE 2022 30-KILOINEN PORSAS

LIHASIKATUOTANNON KUSTANNUSRAKENNE 2022 €/TEURASPAINOKILO

TEKSTI: Anne Rauhala, kehityspäällikkö, siipikarjanrehut, Atria Siipi

Broileriketju mukana agri benchmark-verkostossa

Atrian nauta- ja sikaketjut ovat olleet mukana maailmanlaajuisessa agri benchmark -verkostossa jo aiemmin. Nyt agri benchmark rakentaa myös siipikarjaverkostoa, jossa Atrian broileriketju on mukana.

Agri benchmarkin tavoitteena on tunnistaa ja ymmärtää globaalin maatalouden trendien ja kehityksen liikkeellepanevia voimia, analysoida muuttuvien puitteiden vaikutusta maatalouteen sekä luoda kestävää yhteistyötä eri maiden asiantuntijoiden välille.

Broileriverkoston avaus oli viime kesänä Saksassa. Tällä hetkellä mukana on noin kymmenkunta maata ympäri maailman, eurooppalaisten maiden lisäksi muun muassa Etelä-Afrikka ja Kiina. Verkosto kuitenkin laajenee koko ajan.

”Tavoitteena on luoda kestävää yhteistyötä eri maiden asiantuntijoiden välille.”

Verkostossa on mukana tutkijoita, valtioiden hallintoehkistöä sekä yritysten edustajia. Jokainen maa tekee oman maansa tuotannosta ensin niin sanotun pilotti- tai esimerkkitalan, jonka jälkeen tietojen keruuta maittain laajennetaan.

Broileriverkosto osallistuu ensimmäistä kertaa kaikkien tuotantoeläinlajien Global Forumiin, joka järjestetään ensi kesänä Seinäjoella. Seuraavina päivinä verkosto keskittyy käymään läpi eri maiden tuotanto- ja taloustietoja. ■

TEKSTI: Anne Rauhala, kehityspäällikkö, siipikarjanrehut, Atria Siipi; Laura Kaski, viestintäpäällikkö, A-Tuottajat ja A-Rehu

Broilerin ruokinta kehittyy tutkimusta nopeammin

Atria on pyrkinyt vuosien ajan vähentämään soijan käyttöä broilerin ruokinnassa. Tutkimukset kauran mahdollisuuksista sekä panostukset kotimaisen rehuherneen viljelyyn ovat tuottaneet hyviä tuloksia.

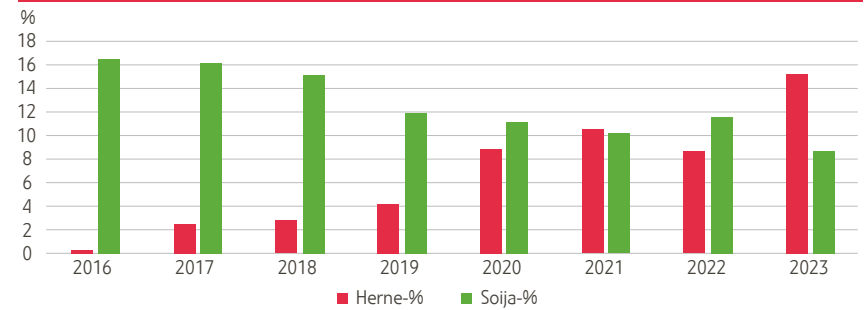
Syksyllä julkaistiin Luken tekemä tutkimus ja siihen liittyvä artikkeli Helsingin Sanomissa, jossa selvitettiin suomalaisten nykyruokavalion ja erilaisten vaihtoehtoruokavalioiden vaikutusta globaaliin lajikatoon. Tutkijoiden mukaan broilerintuotanto aiheuttaa eniten globaalia lajikatoa lihan tuotantomuodoista. Etenkin rehuissa käytettävä tuontisoija nostettiin tikun nokkaan. Tutkimuksessa oli käytetty lähteenä Luken Sian- ja broilerin ympäristövaikutukset -hanketta (SBYM), jossa myös Atria oli mukana. Broileria koskevat tiedot kerättiin vuodelta 2018, mutta tulokset julkaistiin vertaisarviointien jälkeen vasta tänä vuonna.

TUTKIMUSTA NOPEAMPAA

Jo ennen siipikarjarehutehtaan käynnistymistä marraskuussa 2013 Atria-Chick aloitti hankkeen kauran käytön lisäämisestä broilerien ruokinnassa.

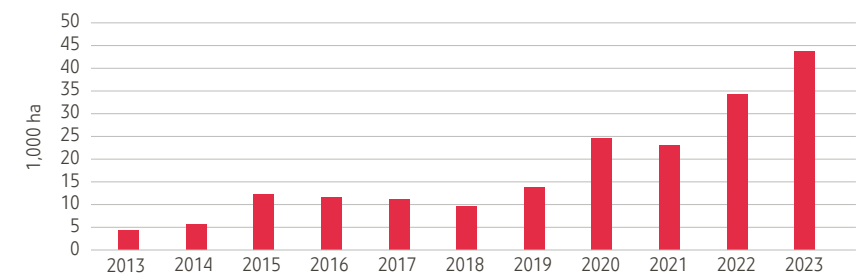
– Tarkoituksena oli korvata kuoritulla kauralla varsinkin tiloilla käytettävää kokojyvävehnää. Kauran viljely on näillä korkeuksilla varmempaa. Selvitimme kuoritun kauran ravintoainekoostumusta sekä vaikutuksia broilerien kasvuun ja lihan laatuun, taustoittaa siipikarjahun kehittämisspäälikkö **Anne Rauhala**.

REHUHERNEEN JA SOIJAROUHEEN KÄYTTÖ ATRIALAISEN BROILERIN RUOKINNASSA

VUODEN 2021 katovuosi näkyy soijarouheen ja herneen käytössä satokautena 2021–2022. Jouduimme tuomaan muun muassa maissia turvataksemme raaka-aineiden riittävyyden.

HERNEEN VIJELYPINTA-ALA SUOMESSA

REHUHERNEEN VIJELY lähti käyntiin vuonna 2015. Sitä ennen oli viljelty oikeastaan vain ruokaherneitä. Lähde: Luke Tilastotietokanta

Käytännön syistä kuoritusta kaurasta ei tullut kokojyvävehnän korvaajaa, vaan soijan tehokas vähentäjä ja siipikarjarehutehtaan suurin raaka-aine. Lisäksi kaurankuoresta tuli merkittävä biopolttoaine maatiloille ja lämpölaitoksille.

– A-Rehu on Suomen suurin yksittäinen kaurankäyttävä, Rauhala jatkaa.

VIJELYPINTA-ALA MONINKERTAISTUNUT

Atria sekä A-Rehu ovat tehneet merkittävää työtä kotimaisen rehuherneen viljelyn lisäämisessä. Aloitimme rehuherneen käytön broilerin rehuissa vuonna 2015. Tätä ennen herneen vuosittainen viljelypinta-ala oli noin 5 000 hehtaaria, kun tänä vuonna se on 44 000 hehtaaria. Rehuherne tuo toivottua vaihtelua viljelykiertoon, parantaa maan rakennetta, sitoo tyypeä maaperään ja vähentää lannoitteiden käyttöä.

– Väitän, että ilman atrialaista broilerintuotantoa ja omaa rehuteollisuutta rehuherneen viljely olisi edelleen paljon vähäisempää ja soijan käyttö suurempaa. Suuri merkitys on ollut myös uusilla rehuhernelajikkeilla, painottaa Rauhala.

VÄHEMMÄN SOIJAA

SBYM-hankkeen mukaan broilerin rehuissa käytettiin 17 prosenttia soijarou-

”Rehuherneen viljelypinta-ala on liki yhdeksänkertaistunut.”

hetta koko Suomessa vuonna 2018. Atrialaisen broilerin rehuissa soijaa on tänä päivänä enää alle yhdeksän prosenttia, eli viidessä vuodessa määrä on puolittunut ja vähenee edelleen. Tämän on mahdollistanut pitkäjänteinen työ omassa rehutuo- tannossamme.

– Kansainvälisesti katsottuna Atria on todellinen kummajainen, mitä broilerin ruokintaan tulee. Yksistään jo kuoritun kauran käyttö aiheuttaa suurta ihmetystä jopa ruotsalaisissa kollegoissa, Rauhala tähdentää.

Soijaa käytetään muissa Pohjoismaissa 20–25 prosenttia rehustuksesta ja Keski-Euroopassa 25–30 prosenttia.

– Olisi erittäin mielenkiintoista tietää, mikä atrialaisen broilerintuotannon globaali lajikatovaikutus on nyt vuoteen 2018 verrattuna. Loogisesti ajateltuna sen täytyy olla huomattavasti pienempi, Rauhala pohtii. ■

Uuden viljasadon käyttöä haastavat hometoksiinit

Sikojen ruokinnan näkökulmasta kuluvan vuoden viljasadon osalta keskustelua ovat aiheuttaneet eniten laskeneet hehtolitrapainot sekä viljan kohonneet hometoksiinipitoisuudet, kuten deoksinivalenoli (DON).

Edustavat viljanäytteet, analyysit ja niihin perustuvat ruokintasuunnitelmat kuhunkin tilanteeseen sopivine täydennysrehuineen auttavat näiden haasteiden hallinnassa, muistuttaa A-Rehun sikarehujen tuoteryhmäjohtaja **Harri Muilu**.

– Tilojen A-Rehulle lähettämistä näytteistä saadut tulokset osoittavat, että uuden sadon hehtolitrapainot ovat ohran ja vehnän osalta olleet alkuvuoden tuloksia alemmalla tasolla.

Kauran osalta paino on käytännössä sama kuin alkuvuonna. Kuten muina-kin vuosina, vaihtelu tilan viljaerien ja tilojen välillä on merkittävä.

YLEISIN HOMETOKSIINI

Kuluvan vuoden sadosta on A-Rehulla teetetty aiempaa enemmän DON-hometoksiinimäärityksiä.

– Kaikista viljalajeista tehdyissä määrittelyissä DON-toksiineja on löydetty noin joka toisesta näytteestä sellaisia määriä, että ne on syytä huomioida sikojen ruokintasuunnitelmaa ja toteutusta tehdessä, Muilu toteaa.

Yleisimmin DON-toksiineja on löydetty kaurasta. Sian ruokinnan näkökulmasta kauran käyttömäärät tilalla ovat usein sen verran pieniä, että DON laimentuu muuhun rehuun, mikäli muut viljat ovat puhtaita.

– Tiineiden emakoiden kohdalla tulee huomioida kauran usein korkea määrä

rehuseoksessa. Ratkaisevaa on DON-toksiinien määrä valmiissa sian rehussa, muistuttaa A-Rehun sikarehujen kehittämisspäälikkö **Kimmo Kytölä**.

DON-toksiineja löytyy myös ohrasta ja vehnästä, joskus jopa sellaisia määriä, että vilja on kokonaan kelpaamatonta ruokintaan.

HOMETOKSIININ VAIKUTUKSIA

Kytölä toteaa, että hometoksiinit rajoittavat tuotantoa monin eri tavoin – toksiinista riippuen.

– Osa vaikuttaa erityisesti sikojen hedelmällisyyteen, toiset rehun hyväksikäyttöön ja kasvuun. DON-toksiinien läsnäolo näkyy ensimmäisenä syönnissä. Mitä suurempi on altistus, sitä rajumpi on vaikutus syöntiin.

Pahimmillaan siat saattavat kieltäytyä syömästä toksiinipitoista rehua kokonaan. Tilanteen hallitsemiseksi A-Rehulla on tuotu syksyn aikana sikarehujen valikoimaan useita rinnakkaistuotteita, eli teolliseen täydennysrehuun on lisätty toksiinieliminaattori. Toksiinien eliminointi rehusta vaatii monipuolista lähestymistapaa:

– A-Rehun bind-rehuissa on lisättyä eliminaattoria, joka omaa ominaisuuksia sekä kaappaamisesta että pilkkomisesta, mainitsee Kytölä.

LAJITTELUSTA APUA

Tilalla DON-toksiinien määrää voi koittaa pudottaa ylimääräisellä lajittelulla.

Tavallisimmin DON-toksiineja esiintyy enemmän pienimmissä jyvässä, joten jos lajittelu ennen jauhatus on mahdollista kannattaa sitä harkita.

– Mikäli viljoistasi löytyy toksiineja, mietitään yhdessä tehokkaimmat keinot. Ratkaisevaa on, miten paljon toksiineja on sian edessä valmiissa rehuseoksessa. Meiltä löytyy laaja valikoima lihasikojen, emakoiden ja porsaiden teollisia bind-rehujä, jotka on varustettu tilanteen hallintaan tarkoitettulla toksiinieliminaattorilla. Meiltä löytyvät myös tuotteet tilalla tapahtuvaan annosteluun, Kytölä ja Muilu kertovat.

”DON on Suomen yleisin viljoissa esiintyvä hometoksiini.”

DON-PTOISUUKSIEN SEURANTA ANORALLA

Anoran prosessinäytteistä seurataan viljan DON-pitoisuuksia säännöllisesti. Pitoisuudet ovat olleet viime vuotta korkeammalla tasolla, mutta silti alle jopa elintarvikelaatuisen viljan raja-arvojen. DON-toksiinien pääty- mistä OVR-liemeen vähentävät Anoran tekemä tehokas puhdistus ja lajittelu- prosessi sekä ohran kuorinta ennen prosessia. ■

TERVEISIÄ SIAN KEHITYSRYHMÄSTÄ

Mitä voit mitata, sitä voit kehittää

Paljon puhetta ja tuottajille suunnattua viestintää on kuluneen vuoden aikana riittänyt teuraslaadun parantamisesta. Huomio pitää jokaisella tilalla kiinnittyä entistä enemmän olosuhdehallintaan ja työtapoihin.

Teuraslaatu vaikuttaa niin elintarvike- turvallisuu- teen kuin ketjun tuottavuuteen. Hylkäykset koostuvat pääasiassa toksiiniin liittyvistä kilopoistoista tai keuhkokalvoihin liittyvistä kappalepoistoista. Hylätyillekin kiloille on tiloilla käytetty täydet tuotantopanokset. Samalla koko ketju ja sen maksukyky kärsivät, sillä ylimääräinen työ on kaikkien resurssien tuhlausta.

MERKITTÄVÄ HYLKÄYSSY

Suurin kappaleita aiheuttava hylkäys- syy on keuhkokalvontulehdus (43,7 %). Porsaiden sekoittelu on suurin syyllinen niin keuhkokalvontulehdukseen kuin toisena tulevaan sydänpuussintulehdukseen. Tähän on koitettu sian kehitysryhmässä löytää ratkaisua esimerkiksi väljemmän välikasvatuksen avulla. Lisäksi olosuhdehallinta on kriittisessä roolissa. Uudiseläintuotannon APP saneeraus mahdollistaa APP vapaan tuotannon. Toisaiseksi porsaiden APP rokotuksilla voidaan hillitä taudin leviämistä tilalta toisella.

Tilallamme, kuten monella muullakin tänä vuonna, on rakennettu lisää tilaa

wälikasvattamoon. Vieroitamme porsaat 15 possun ryhmiin, jotka pyritään keräämään korkeintaan kahdesta porsitus- karsinasta. Porsaiden pitää vieroitushet- kellä olla riittävän suuria, elinvoimaisia ja tarpeeksi vanhoja. Niiden pitää syödä jo emän alla hyvin muutakin kuin tissi- maitoa. Tilallamme imevien porsaiden ruokinnan hoitaa Nutrix-maitoruok- kija, joka tekee porsaille kolmea eri rehuseosta. Olemme investoineet myös siihen, että pienimpien välikasvatusrehu tehdään lämpimään veteen – siten ener- giaa ei tuhjata ruoan lämmittämiseen porsaiden vatsassa.

”Oma tekeminen on avainroolissa hylkäyksien vähentämisessä.”

PISTOHYGIENIA EHKÄISEE PAISEITA

Kiloina eniten hylkäyksiä tulee paiseista. Merkittävä paiseita ehkäisevä tekijä on hyvä pistohygie- nia, jonka kanssa ei voi olla liian tarkkana. Nykyaika mahdol- listaa myös neulattoman rokotuksen. Lisäksi hännänpurennan pitäminen maltillisena olosuhdehallinnan avulla

ehkäisee paiseita tehokkaasti. Kasvat- tamossa pitää olla tarpeeksi lämmintä, muttei liian kuumaa, ei saa olla vetoa, mutta ilma ei saa seistä, pitää olla sopi- vasti ruokaa, muttei liian paljon.

Meillä rehun syöntiä seurataan vähin- tään kahdesti päivässä, minkä lisäksi kaukaloihin on asennettu syöntinope- utta seuraavat anturit. Ilmastointiin on asennettu käyrä, joka seurailee porsai- den kasvua. Koko suku on valjastettu keräämään possuille luettavaa eli lehtiä virikkeeksi, ja karsinoihin on asennettu olkihäkit.

Suurinta osaa hylkäyksistä ei näe teuraaksi lähtevästä siasta päällepäin. Emme voi täysin päästä eroon hylkäyk- sistä, mutta monessa kohdassa kehitys vaatii vain pysähtymistä, tilanteen toteamista sekä uusien tai hiottujen työtapojen käyttöönottoa. Kannattaa seurata hylkäyssiä teuraseräkohtaisista raporteista ja avata myös ne hylkäykset, jotka eivät ole aiheuttaneet poistoja. Ver- kostoissa olevat porsastuottajat voivat seurata myös verkostonsa lihasikojen tuloksia. Oma mieltäni lämmitti, kun verkostomme lihasikala palkittiin hyvästä laadusta Liha-akatemias- sa. Paljon on tehtävissä, ihan meillä kaikilla. ■

Atrian sikaketjun haittaeläinriskit vähentyneet

Ruokaviraston, terveysterviranomaisten sekä ETT:n viimevuotisessa Salmonellan leviäminen suomalaisille nauta- ja sikatiloille -hankkeen loppuraportissa arvioitiin haittaeläimet merkittävimmäksi salmonellatartuntariskiksi kotieläintiloilla. Tilojen haittaeläinriskien vähentäminen on ensisijaisen tärkeää.

Atrian sianlihantuottajien ja Anticimexin toteuttama haittaeläinriskien toinen kar-toituskierros päättyi loppu-kesällä. Reilun kahdensadan sikatuotta-jamme bioturvallisuus on tämän myötä parantunut selkeästi, mikä varmasti näkyy myös vähentyneinä eläintautiva-kuutusvahinkoina.

Bioturvallisuuden ja siihen olen-naisesti kuuluvan haittaeläintorjun-nan merkitys on suuri salmonellan, dysenterian ja trikiinien aiheuttamien riskien torjunnassa ja epäsuorasti myös afrikkalaisen sikaruton torjunnassa. Tästä syystä tilan haittaeläinriskiluokitus vaikuttaa suoraan tiloilta perittävän bio-turvamaksun suuruuteen. A- ja U-luok-kien välinen ero on tuotantosuunnasta ja tilan koosta riippuen jopa neljäkymmen-tä prosenttia.

Haittaeläinkartoitusten tulokset ja keskeiset esiin tulleet asiat käytiin läpi 31.10. pidetyssä tuottajawebinaarissa. Toisella tarkastuskierroksella arvosanat

paranivat merkittävästi ensimmäiseen kierrokseen verrattuna. Erinomaisten tilojen (A) osuus liki kaksinkertaistui 13 prosentista 25 prosenttiin. Hyvien tilojen (B) osuus nousi 29 prosentista 51 prosenttiin. Vastaavasti tyydyttävien (C) ja huonojen (U) osuudet pienenivät merkittävästi. Tiloilla on tehty paljon töitä riskien vähentämiseksi Anticime-xin neuvojen mukaisesti. Webinaarin sisältö on tallennettu ja katsottavissa Tuottajan Työpöydältä.

KEHITYSTÄ ULKONA JA SISÄLLÄ

Kaikki kehittäminen lähtee tiedosta ja osaamisesta. Ketjun sikatuottajien yleinen tietoisuus haittaeläinriskeistä on lisääntynyt ja lisännyt halua pa-rantaa tilojen riskienhallintaa. Tiloilla kiinnitetään enemmän huomiota jyrjsijäriskeihin ja seurataan haittaeläi-mistä kertovia merkkejä. Tämän myötä haittaeläintorjunnan suunnittelu ja do-kumentointi ovat parantuneet selvästi.

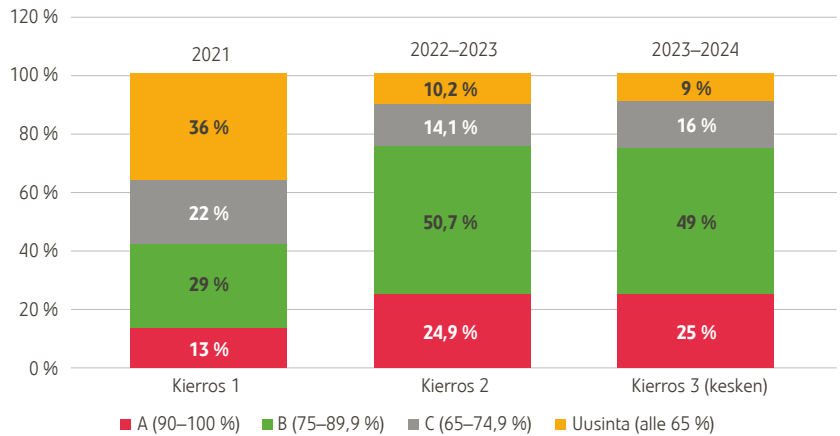
Rakennusten ulkopuoliset riskit ovat nyt paremmin hallinnassa. Seinustojen kasvillisuus ja tavaramäärä ovat siisti-tyneet. Viljankuivaajat ovat siistittyneet merkittävästi, eikä vilja- tai kuivausjäte-kasoja enää juurikaan näy. Ulkosiilojen alustat ovat puhtaita, ja siilojen sekä tuotantorakennusten läpiviennit ovat pa-remmin tiivistettyjä. Tuotantorakennus-ten yläpohjien torjuntakin on edistynyt, mutta tässä on toki vielä tekemistä.

Tuotantorakennuksissa selkein muutos on tapahtunut rehustamoissa. Tavarointa ja rehujaamia on vähemmän, eli siisteys on lisääntynyt. Yleisesti sisä-tilojenkin siisteys on hyvässä mallissa, jopa seinien elementtisaumojen useal-la tilalla saumattu uudelleen ja suojattu.

HYVILLÄKIN TILOILLA PARANNETTAVAA

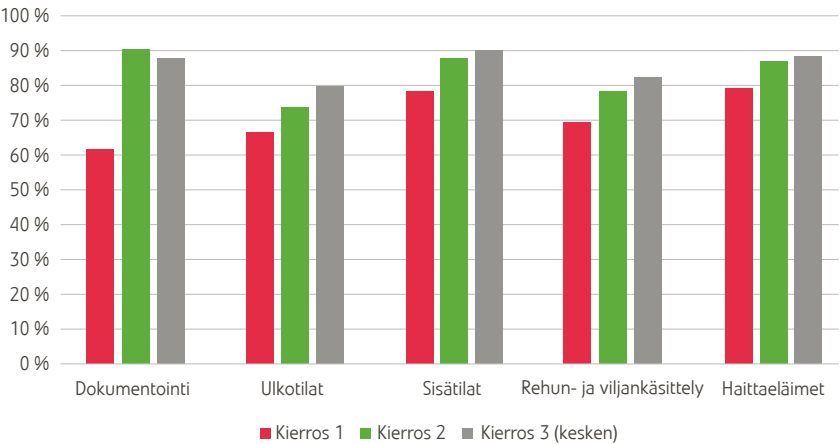
Hyvien luokitusten tiloillakin on aina parannettavaa. Rakennusten seinustojen maa-aines on usein kovettamatta. Jyr-sijätorjuntaa pitää tehostaa nykyisestä,

TARKASTUSKIERROSTEN ARVOSANAJAKAUMA, %

TILAT JAETTIIN arvosanan perusteella erinomaisiin (A), hyviin (B), tyydyttäviin (C) ja uusintaa tarvitseviin (U).

TARKASTUSKOHTIEN VERTAILU KIERROSTEN VÄLILLÄ

eli asemia on lisättävä. Verkotuksia, lintuesteitä ja yleistä tiivistystä tulee parantaa olki- ja kuivikevarastojen suojaamiseksi. Rakennusten yleises-sä tiivistämisessä riittää vielä tekemistä. Elementtisaumojen pitää uusia ja pel-littää, ja erityisesti suurten liukuovien yhteydessä on aukkoja. Osalla tiloista havaittiin kartoituskäynneillä tuoreita merkkejä jyrjsijöistä. Nämä pitää huomioida ja tehostaa torjuntaa.

Huonoilla tiloilla haittaeläinriskien merkitystä bioturvallisuuden osalta ei ehkä vielä ole täysin ymmärretty. Te-kemistä riittää paljon. Haittaeläinten torjuntasuunnitelmia ei ole lainkaan tehty, eikä torjunta-asemiakaan juuri näy. Seinustoilla on tavaraa ja kasvus-

toa, eikä maa-ainesta ole lainkaan tiivistetty. Yleinen siisteystaso on vajavainen niin sisä- kuin ulkotiloissa-kin. Rakennuksia, seiniä ja läpivien-tejä pitää tiivistää. Nyt on korkea aika ryhtyä tuumasta bioturvatoimeen.

BIOTURVALLISUUSTYÖ JATKUU

Ketjumme sikatuottajat ovat tehneet ison työn ja parantaneet haittaeläin-riskien hallintaa merkittävästi. Edel-leen meillä kaikilla on parantamisen varaa bioturvallisuuden kehitystyössä. Kakkoskierroksen tavoitteena oli, että kaikki ketjumme tuottajat ovat tasolla C. Yhdeksänkymmentä prosenttia pi-topaikoista pääsi tähän tavoitteeseen, mikä on hieno saavutus.

Kolmoskierroksen haaste on vielä kovempi. Tavoitteena on, että koko ketjun haittaeläinten riskienhallinta on hyvällä tasolla (B). Anticimex aloitti elokuussa kolmannen kartoituskierrok-sen, joten viimeistään nyt on aika käydä läpi edellisten kartoitusten havainnot ja parannuskohteet. Käytännön tekemi-seen saa tukea ja neuvoja Anticimexin ja Atrian sikaketjun asiantuntijoilta. Hait-taeläinsuunnitelman ja sen toteutuksen voi miettiä myös yhdessä tilan hoitavan eläinlääkärin kanssa. Hyvin alkanut työ jatkuu jo aloitetun kolmannen kartoituskierroksen merkeissä. Varmaa on, että tautisuojausten ja vakuutusturvan kehittämistyö jatkuu suurella painoar-volla. ■

SVKSVLLÄ ROTTIA tulee väistämättä kotieläintilojen läheisyyteen. Tiiviit rakennukset sekä kattava torjunta ovat välttämättömyys. Kuva: Anticimex

”Tilan haittaeläinriskiluokitus vaikuttaa suoraan tiloilta perittävän bioturvamaksun suuruuteen.”

Viljalajikkeen valinnalla on merkitystä

Valkuaista Pellosta -hanke selvitti viljalajikkeiden välisiä laatueroja kauran, vehnän ja ohran osalta. Aineistona käytettiin A-Rehun vuosina 2020–2022 vastaanottamia viljaerien analyysituloksia, jotka sisälsivät lajiketiedon.

”Vastaanotettujen ohrien valkuaispitoisuus oli selkeästi korkeampi kuin Luken virallisissa lajikekokeissa.”

Laji	Kaura	Vehnä	Ohra
Vastaanotettujen lajikkeiden lukumäärä 2020–2022 toim. min. 100 t (kaikki lajikkeet)	30 (43)	32 (48), joista 6 (11) syysvehniä	30 (49), joista monitahoisia 17 (26)
Vastaanotto lajikkeiden keskimääräinen HLP (vaihteluväli)*	57,4 (59,4–54,5)	80,6 (85,1–76,8)	66,9 (71,1–62,2)
Lajikekokeiden ja vastaanottolaadun keskimääräinen virhe-% HLP:ssä (vaihteluväli)*	6,7 (-0,6–12,9)	3,2 (-2,6–8,1)	1,7 (-3,5–7,9)
Vastaanottolajikkeiden keskimääräinen valkuais-% (vaihteluväli)*	13,2 (14,5–11,2)	12,9 (15,4–10,4)	12,5 (14,1–11)
Lajikekokeiden ja vastaanottolaadun keskimääräinen virhe-% valkuais-%:ssa (vaihteluväli)*	3,1 (-6,1–14,3)	-1,0 (-12,8–11,3)	4,8 (-5,0–28,4)
Top 3 vastaanottolajikkeet (osuus A-Rehun viljalajin vastaanotosta %)	Niklas (58,9) Matty (6,1) Avetron (4,9)	Ceylon (15,8) Mistral (15,2) Helmi (9,9)	Arild (17,1) Melius (9,5) Torja (8,9)

*huomioitu lajikkeet, joita toimitettu min. 100 t

TAULUKOSSA ESITETÄÄN keskimääräiset laatutulokset ja näiden vaihteluvälit. Lajikekokeiden ja vastaanotetun viljan vaihteluväliä kuvastavat prosentit ilmaisevat, kuinka suuri erotus on prosentuaalisesti.

Tarkastelussa vertailtiin lajikkeiden hehtolitrapainoja sekä valkuaispitoisuutta. Lajikkeiden analyysituloksia verrattiin Luonnonvarakeskuksen virallisten lajikekokeiden tuloksiin, jotta nähtiin, miten paljon käytännön viljelyn tulokset eroavat virallisista koetuloksista. Laadun lisäksi selvitettiin lajikkeiden ikä ja prosentuaalinen vastaanotto-osuus.

Virallisista lajikekokeista on hyvä tiedostaa se, että ne viljellään ilman tautitorjunta-aineita eikä satonäytteitä seulota. Lähtökohtaisesti voidaan olettaa, että käytännön viljelyssä lajikkeet tuottavat jonkin verran koetuloksista eroavia lopputuloksia. Tarkastelun avulla haluttiin tunnistaa laadullisesti hyviä lajikkeita laajemmasta aineistosta ja hahmottaa A-Rehulle sisään virtaavien viljojen lajikejakaumaa. Tulosten luo-

tettavuuden parantamiseksi A-Rehun aineiston tarkempi tarkastelu kohden- nettiin lajikkeisiin, joita oli toimitettu vähintään 100 tonnia.

NIKLAS ON VALTAKAURA

Eri kauralajikkeita toimitettiin A-Rehulle reilu neljäkymmentä kappaletta vuosina 2020–2022, ja näistä kolmea- kymmentä toimitettiin yli 100 tonnia. Vanhimmat olivat peräisin 1980- ja 1990-luvuilta, mutta pääsääntöisesti toimitetut lajikkeet olivat moderneja. Ylivoimaisesti toimitetuin lajike oli Niklas noin 60 prosentin toimitusosuudel- la. Seuraavaksi toimitetuimmat olivat Matty ja Avetron.

Kauran keskimääräinen hehtolitrapaino (HLP) oli 57,4, mutta tämä vaihteli paljon lajikkeesta riippuen. A-Rehun vastaanottamien kaurojen

hehtolitrapaino oli keskimäärin noin 7 prosenttia korkeampi Luken lajikeko- keiden oletukseen verrattuna. Analyysituloksia tarkastellessa voidaan todeta A-Rehulle toimitetun kauran olevan hehtolitrapainoltaan hyvää, sillä ainoastaan yhdellä lajikkeella hehtolitrapaino oli alhaisempi kuin Luken lajikekokeissa.

Keskimääräinen valkuaispitoisuus oli 13,2 prosenttia, mutta kuten hehtolitrapainonkin kohdalla, vaihtelu oli suurta lajikkeiden välillä. Luken lajikekokeisiin peilaten valkuaispitoisuus oli hiukan korkeampi A-Rehun vastaanottamassa kaurassa. Korkein hehtolitrapaino oli Vivianilla ja korkein valkuaispitoisuus puolestaan Avetronilla.

VEHNISSÄ HAJONTAA

A-Rehu vastaanotti noin viittäkymmentä vehnälajiketta, joista reilu kymmenen

oli syysvehniä. Lajikkeista reilua kolmea- kymmentä toimitettiin yli 100 tonnia, ja näistä vajaa kymmenen oli syysvehniä. Kauraan ja ohraan verrattuna toimitetut vehnälajikkeet olivat pääsääntöisesti moderneja. Vanhempia lajikkeita oli vain muutama, ja niitäkin toimitettiin vain hyvin pieniä määriä. Toimitetuimpia olivat Ceylon, Mistral ja Helmi, joista ensimmäinen on syysvehniä. Vehnien keskimääräinen hehtolitrapaino oli 80,6, ja Luken lajikekokeisiin verrattuna lajikkeiden hehtolitrapaino oli keskimäärin 3,2 prosenttia korkeampi.

Valkuaispitoisuus oli A-Rehulle toimitetuissa vehnissä keskimäärin 12,9 prosenttia, mikä on hiukan matalampi kuin ennako-oletus Luken lajikekokeiden perusteella. Vehnien kohdalla huomion- arvoista oli se, että lajikkeiden välinen hajonta oli erittäin suurta, vaikka kaikkia

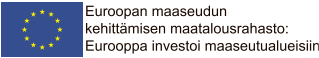
lajikkeita tarkasteltaessa keskimääräiset erot lajikekoetuloksiin olivat maltilliset. Etenkin valkuaispitoisuudessa hajon- taskaala virheelle oli yli 20 prosenttia, ja sama ilmiö toistui myös ohrilla. Korkein hehtolitrapaino oli syysvehniä Emiliolla, kun taas korkein valkuaispitoisuus oli Quarnalla.

KAKSITAHOISET OHRAT PÄÄROOLISSA

Lajiketietoisia ohria A-Rehulle toimi- tettiin hieman vajaa viisikymmentä kappaletta, joista kolmea- kymmentä toimitettiin yli 100 tonnia. Näistä lajikkeista reilu puolet oli monitahoisia ja loput kaksitahoisia. Vaikka toimitettuja monita- hoisia ohralajikkeita oli enemmän, silti kaksitahoisia ohria toimitettiin tonneissa mitattuna hiukan suurempi määrä. Toi- mitetuimpia lajikkeita olivat Arild, Melius ja Torja, joista kaksi ensimmäistä ovat

kaksitahoisia. Kauraan verrattuna ohrat olivat modernimpia ja oikein vanhoja lajikkeita oli vain muutamia.

Ohrien hehtolitrapaino oli keskimäärin noin 2 prosenttia korkeampi kuin Luken lajikekoetuloksissa. Valkuaispitoisuus oli A-Rehulle toimitetuissa ohrissa keskimää- rin 12,5 prosenttia, mutta silmiin pistäviä olivat suuret erot lajikkeiden välillä. Vastaanotettujen ohrien valkuaispitoisuus oli selkeästi korkeampi kuin Luken viralli- sissa lajikekokeissa. Toimitetuista ohrista korkein valkuaispitoisuus oli monitahoi- sella Elmerillä ja korkein hehtolitrapaino monitahoisella Hermannilla. ■

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Nurmentuotannon uusi aikakausi kulman takana?

Nurmipalkokasveihin kiteytyy lukuisia positiivisia elementtejä, joita tulevaisuuden alkutuotannolta odotetaan. Biodiversiteetin lisääntyminen ja typpiomavaraisuuden kasvattaminen ovat esimerkkejä kasviryhmän potentiaalista.

Nurmpalkokasvien hyvät ominaisuudet ovat olleet tiedossa jo pitkään. Näiden ominaisuuksien käyttöönotto ja hyödyntäminen ei kuitenkaan ole aivan yksinkertaista, minkä vuoksi niitä ei joka tuottajan pellolta automaattisesti löydy. Seoksia viljeltäessä usein käy niin, että kasvusto laajittuu kasvualustan olosuhteiden mukaan, ja säätekijät vauhdittavat ilmiötä satovuosien edetessä. Ilmiöstä tulee ruokinnan ja säilönnän näkökulmasta arvattua isompi ongelma, jos lajittuminen tapahtuu laadullisesti huomattavasti toisistaan eroaville lajeille, kuten heinille ja apiloille.

REHUANALYYSIN KANSSA OLTAVA TARKKANA
 Apilat viihtyvät hyvin kivennäismailla ja kestävät kuivuutta, ja heinät, etenkin timotei, menestyvät parhaiten eloperäisillä mailla. Etenkin kuivina vuosina kasvustot saattavat laajittua pelkästään apiloita sisältäväksi raskaammilla mailla, ja toisaalta eloperäisiltä mailta ne ovat voineet hävitä täysin talven tai heinien liian tehokkaan kilpailun seurauksena. Kun tällaisilta pelloilta lähdetään tekemään rehua, samaan rehuvarastoon saapuu massoja, jotka eroavat laadullisesti toisistaan merkittävästi ja tarvitsivat lähtökohtaisesti erityylisten säilönnän.

Kun myöhemmin otetaan rehuanalyysi, täytyy miettiä, sattuiiko analyysin otto kohtaan, joka oli pelkkää apilaa tai pelkkää heinää. Kuinka hyvin se käytännössä edusti kokonaisuutta?

”Ideassa on yksinkertaisesti kyse optimoinnista.”

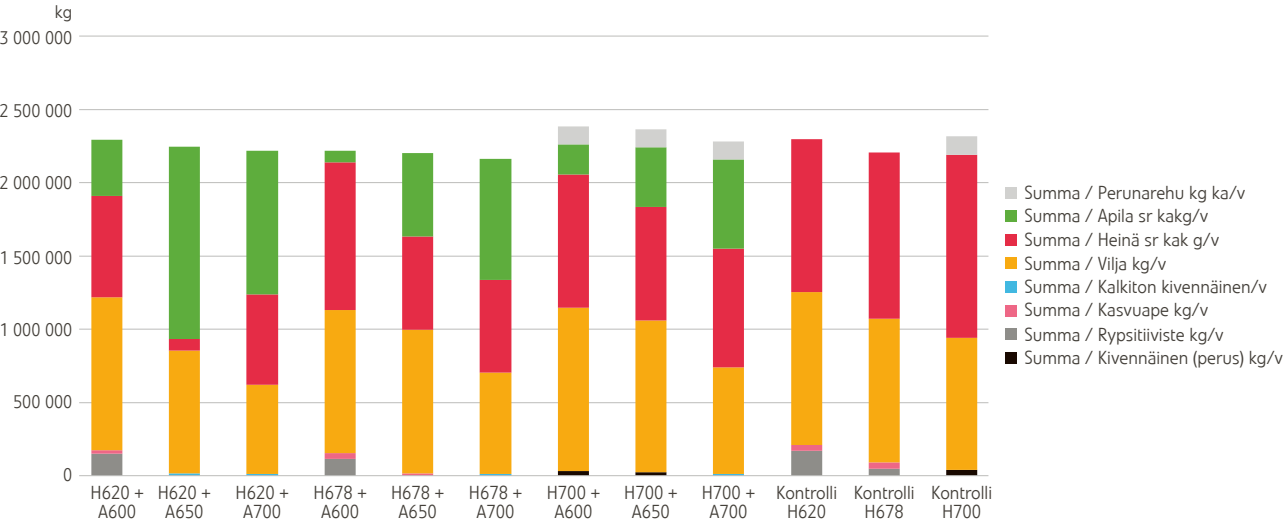
On iso riski, että rehuanalyysin perusteella tehty ruokintasuunnitelma on välillä liian laimea tai liian väkevä, ja hukkaa saattaa tulla niin rahassa kuin tuotantotuloksissa ja säilönnässä. Lisäksi apiloiden haasteena seosviljelyssä on korjuun rytmitys niille ja niiden talvehtimiselle sopivaksi sekä lannoituksen suunnittelu siten, että apiloista saataisiin typpihyöty talteen ja samaan aikaan heinille riittävästi ravinteita.

IDEA PÄHKINÄNKUORESSA
 Optipalko-hankkeessa pyritään ratkaista seosviljelyn käytännön haasteet eriyttämällä heinien ja apiloiden viljely ja säilöntä toisistaan. Eriyttäminen ei välttämättä ole realistinen ratkaisu joka tilalla, vaan toimii parhaiten riittävän suuren yksikkökoon tiloilla, joilla on erilaisia maita viljelyksessään, apevaunu ja

ihanteellisesti useampi siilo jo olemassa. Apilat kohdennetaan kivennäismaille ja heinät ensisijaisesti eloperäisille maille, eli tuetaan lähtökohtaisesti molemmille luontaisesti edullisinta kasvualustaa. Apilat viljellään ilman ostolannoitteita karjanlannan voimalla. Heinät saavat hyödyntää eloperäisten maiden orgaanisen typen, ja muutoin niitä lannoitetaan täysimääräisesti. Tällä tavalla pystytään viljelemään merkittävä osa pelloista ilman ostolannoitekustannusta sadon laadun tai määrän kärsimättä. Korjuun aikaikkuna lavenee ja pärjätään pienemmällä kalustolla apiloiden eriaikaisen kehityksen ansiosta. Sato säilötään apilan erityisvaateet huomioiden, ja kasvimassat sekoitetaan apevaunulla toisiinsa tunnetuilla suhteilla. Ideassa on yksinkertaisesti kyse optimoinnista. Idea on pilotoitu ensimmäisenä niivalalaiselle Alatalon tila Oy:lle. Veimme idean tilan lähtökohtiin ja simuloimme, miten se toimisi erilaatuisilla rehuilla ja mikä olisi taloudellinen lopputulos. Pilottiin otettiin kolme erilaatuaista nurmisäilörehua: hyvä, keskimääräinen ja heikko sekä apilasäilörehu korjattuna eri aikoina: aikaisin, normaaliin aikaan tai myöhään. Apilan arvot on otettu Luken rehutaulukoista, ja ne kuvastavat esikuivattua (ka 350 g/kg) puhdasta apilaa.

RUOKINTAMALLIEN RUOKINTARATKAISUT KOOSTETTIIN TILAN KÄYTTÄMIEN REHUKEN POHJALTA

Karkearehujen laadun muuttuessa komponentteja vaihdettiin kokonaisuuteen sopivaksi kustannustehokkuus huomioiden.

YHTENVETO RUOKINTAMALLEISTA

Parhaat kustannusvaikutukset saadaan aikaisin korjatulla apilasäilörehulla.

Ruokintamalli	Nurmisäilörehun osuus % ruokintamallin karkearehusta	Apilasäilörehun osuus % ruokintamallin karkearehusta	Mallin karkea-rehupinta-ala (hyvä sato 8000 ka kg/ha) /600 nautaa	Väkirehu-%	Ruokintamallin kustannus t €/600 nautaa	
Tilan tapa H700 (kontrolli)	100		157	40	348	Tuotanto-tulokset verrannollisia keskenään
H700 + A700	50	50	203	32	299	
H700 + A650	60	40	165	43	349	
H700 + A600	77	23	148	47	369	
H678 (kontrolli)	100		142	45	367	
H678 + A700	37	63	217	29	276	Tuotantotulokset keskenään verrannollisia, mutta alhaisemmat kuin laadukkaammilla nurmisäilörehuilla
H678 + A650	45	55	174	42	317	
H678 + A600	91	9	139	47	390	
H620 (kontrolli)	100		130	51	430	
H620 + A700	32	68	240	25	269	
H620 + A650	4	96	228	35	288	
H620 + A600	57	43	150	50	405	

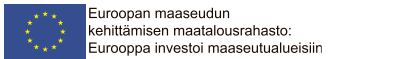
Taulukoissa H = heinä ja A = apila. Perässä oleva luku heinä- tai apilasäilörehun D-arvo.

Erilaatuisista rehuista rakennettiin 12 erilaista ruokintamallia. Tarkoituksena oli optimoida kunkin kombinaation rehujen suhteet ja täydennysruokinta eläintuotannon näkökulmasta. Mallit sisältävät kolme pelkästään heinä-säilörehuja pohjanaan käyttävää kontrollia, jotka edustavat tilannetta, jossa apilaa ei ole ruokinnassa läsnä. Täydennysrehujen pohjana on tilan oma murskesäilötty vilja (210 €/t), ja muiden rehujen hinnat ovat alkuvuoden 2023 markkinahintoja rahteineen. Nurmisäilörehun hintana on käytetty tilan oman säilörehun tuotantokustannushintaa, ja apilasäilörehun hintaa varten sitä muokattiin lähinnä poistamalla ostolannoituskustannus. Mallit tuottavat tuotannollisesti saman lopputuloksen paitsi heikoimman nurmisäilörehun tapauksessa.

HYVÄLAATUIINEN APILA TÄHTÄIMEEN
 Mallien tuloksista nähdään, että aikaisin korjatulla apilalla voidaan saavuttaa merkittäviä kustannussäästöjä kaikkiin heinä-säilörehuihin peilaten. Kun heinä-säilörehu on korkealaatuista, säästöä ei heikommilla apilalaaduilla saavuteta, mutta keskimääräisellä ja heikolla heinä-säilörehulla normaaliin aikaan korjattu apila tuottaa merkittävää hyötyä. Ideaan sisältyy huomattava potentiaali liittyen väkirehujen käytön vähentämiseen, eikä toimintamalli lähtökohtaisesti lisää tuottajien kustannuksia vaan mahdollistaa aidot säästöt.

Lisäksi malli antaa perustellun syyn pitää pahamaineiset turvepellot viljelyssä. Tuhannet kukkivat apilahehtaarit loisivat alkutuotannolle

mahdollisuuden näyttäytyä konkreettisesti ratkaisijana biodiversiteetti- sekä ilmasto- ja ympäristökysymyksissä. ■

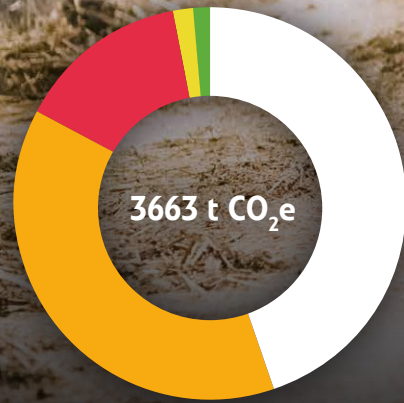
Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

ILMOITTAUDU MUKAAN HANKKEEN TOIMINTAAN!

Optipalko-hanke perustaa uuden pohjoispohjalaisille tuottajille suunnatun etäpienryhmän talvikaudelle 23/24.

Ilmoittaudu mukaan: essi.tahvola@atria.com, p. 046 921 5544

KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖLÄHTEET, MÄÄRÄT JA OSUUDET*

	t CO ₂ e	%
Ulkopuoliset päästöt	1 640,9	44,8
Ruokinnan päästöt	1 395,5	38,1
Viljelypäästöt	519,4	14,2
Energiapäästöt	60,3	1,6
Lantavaraston päästöt	46,9	1,3
Ulkoilupäästöt	0,0	0,0

*Alatalon Tila Oy:n laskelma vuodelta 2022.

Ympäristölaskenta etenee atrialaisilla nautatiloilla

Naudanlihantuotannon ympäristövaikutuksia on laskettu 70 atrialaisella sopimustilalla isäntäväen ja lihatilojen asiakkuuspäälliköiden yhteisvoimin. Tuottajat pääsevät nyt itse kirjautumaan Carbo® ympäristölaskuriin Tuottajan työpöydältä käsin ja tekemään laskelmia myös omatoimisesti.

Alatalon Tilalla Nivalassa kasvatetaan teurassonneja välikasvatetuista vasikoista. Yrittäjät **Mika, Santeri** ja **Esko Lähdemäki** laskivat tuotannon hiilijalanjälkeä yhdessä asiakkuuspäällikkö **Matti Myllylän** kanssa elokuussa. Vuodelta 2022 tehdyn laskelman lopputulema on noin 18,8 kg CO₂e eli hiilidioksidiekvivalenttikiloa tuotettua ruhokiloa kohden. Nuori yrittäjä Santeri toteaa, että kun laskennat tiloilla lisääntyvät, pystyy oman tilan lukua suhteuttamaan Atrian keskiarvoon.

KÄYTÄNNÖN KOKEMUKSIA

Nautatilojen teuraskilon päästöistä suurin potti, noin 40 prosenttia, muodostuu nautojen ruuansulatuksesta.

– Naudan elatusrehun osuus varsinkin kasvatuksen loppupäässä kasvattaa päästöjä, jos ruhokiloja kertyy hitaasti. Hyvä kasvu taas syntyy, kun eläinten olosuhteet ja ruokinta ovat kunnossa, Santeri ja Mika toteavat.

Ruokinnan perustana tilalla on hyvin sulava ja laadukas säilörehu, ja peltoala hyödynnetään mahdollisimman tarkasti nurmirehun tuotannossa.

– Tämän vuoden keskisato oli 9 000 kiloa säilörehun kuiva-ainetta yhteensä 200 hehtaarilta. Tietyt panostukset on tehtävä joka hehtaarille, mutta kun päästöjä jakaa korkea hehtaarisato, on hiilijalanjälki rehukiloa kohti hieman kevyempi, yrittäjät toteavat.

Mika kertoo, että kymmenen vuotta takaperin peltolohkojen koko kasvoi lähemmäs kymmentä hehtaaria tilusjärjestelyiden myötä.

– Tämä tehostaa rehunkorjuuta sen lisäksi, että urakoitsijalla on tehokas koneketju käytössä.

KANNUSTUSTA KOLLEGOILLE

Alatalon Tila on yhdessä kahden muun kotieläintilan kanssa rakentamassa biokaasulaitosta, joka tulee tuottamaan paineistettua biokaasua liikennekäyttöön.

– On mielenkiintoista nähdä, miten biokaasulaitos tulee vaikuttamaan naudanlihan hiilijalanjälkeen, kun lannasta saadaan lannoitteen lisäksi myytävää energiaa, Santeri tuumii.

Mika kertoo, että kaasun lisäksi syntyvän mädätysjännöksen eli rejektin lannoitusvaikutus pelloilla pitäisi olla parempi kuin raakalietteellä. Tätä he tulevat omista tilakokeista testaamaan jo ensi kesänä.

Mika, Esko ja Santeri kannustavat lihatilayrittäjiä rohkeasti tarttumaan ympäristölaskentaan.

– Suottapa tuota vastaan taistelemaan, kun maailma menee eteenpäin, toteaa Santeri.

– Jos pankit tulevat rahoituksen ehtona edellyttämään tilan ympäristövaikutusten todentamista, siihen pitää vain tomerasti tarttua, Mika täydentää.

”Tulevaisuudessa Santeria kiinnostavat peltoviljelyn optimointi ja esimerkiksi typensitojakasvien hyödyntäminen.”

MIKSI TÄYTYVÄ TODENTAA?

Naudanlihalle sovitellaan muita lihalajeja suuremman hiilijalanjäljen takia syntipukin roolia ilmastonmuutoksessa. Samaan aikaan unohdetaan, että suomalainen nauta ei syö soijaa, vaan ruokinta perustuu nurmeen, jolla on monia myönteisiä ympäristövaikutuksia muun muassa luonnon monimuotoisuuteen. Näitä meidän pitää jakaa kertoa ja todentaa niin asiakkaillemme kuin kuluttajille.

Maatalousyritysten rahoitusta tulevat jatkossa säätelemään erilaiset vastuullisuuskriteerit. Tilatasolla on tärkeää laskea tuotannon hiilijalanjälki ja pystyä osoittamaan, millaisia toimenpiteitä ympäristövaikutusten vähentämiseksi toteutetaan. ■

Vähemmän antibiootteja vasikoille

Hengitystietulehdukset lisäävät vasikkakasvattamoissamme huomattavasti työmäärää ja antibioottien käyttöä. Niiden minimoimiseksi tarvitaan tarkka diagnoosi, jonka laatiminen ei onnistu paljain silmin ja kuumemittarilla.

Ultraäänitutkimukset (UÄ) ovat osoittautuneet uusimpien tutkimusten valossa luotettavimmaksi keinoksi vasikoiden hengitystietulehdusten diagnosoimisessa.

– Haluamme edistää niiden käyttöä vasikkakasvattamoissamme. Tämän vuoksi järjestämme vasikkakasvattamoidemme eläinlääkäreille UÄ-kursseja, kertoo Atrian eläinlääkäri **Tuomas Herva**.

Kurssit järjestetään yhteistyössä MSD Animal Healthin eläinlääkäreiden Katja Mikkelsenin ja Sanna Nikusen kanssa.

TARKKOJA DIAGNOOSEJA

Hervan lisäksi Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan vasikkapraktikko **Camilla Munsterhjelm** puhuu vahvasti menetelmän puolesta. Hän oli mukana tekemässä viime syksynä selvitystä ultraäänitutkimuksen käytöstä diagnostiikassa. Mukana oli myös eläinlääketieteen kandidaatti Anna Gokkoeva, joka keräsi materiaalia lisen-siaattityöhönsä.

– Ultraäänien avulla voidaan nähdä enemmän erilaisia muutoksia kuin esimerkiksi röntgenkuvauksella, jossa oireiden tiedetään korreloivan keuhkolöydösten kanssa, mutta ei kovin hyvin. Oireiden perusteella tehty diagnoosi on siis epätarkka. Tämä näkyi hyvin selvästi myös keräämässämme aineistossa. Ultraäänien avulla voidaan tehdä ihan oikeita diagnooseja, Munsterhjelm kertoo.

OIKEA DIAGNOOSI, HYVINVOIVA ELÄIN

Eläinlääkäreille suunnattuja kursseja on pidetty jo kaksi, ja tulevana talvena tullaan järjestämään vielä kaksi lisää. Pelkän silmämääräisen tutkimuksen perusteella hoidetaan usein antibiootilla ylähengitystietulehduksista kärsiviä eläimiä, jotka voisivat parantua pelkällä tulehduskipulääkkeellä.

– Toisaalta osa hoitoa tarvitsevista keuhkotulehduksista paljastuu vasta ultraäänien avulla. Hoitamattomat tapaukset aiheuttavat huomattavia kasvutappioita sekä hiehojen hedelmällisyyden ja maidontuotannon laskua, toteaa Herva.

Munsterhjelm kannustaa myös tiloja ultraäänitutkimusten käyttöönottoon.

– Diagnoosi ja oikea hoito, tai hengen pelastaminen ongelmayksilön kohdalla, on tietysti hyöty. Säännöllisillä ultrauksilla voidaan saada kokonaiskuva keuhkosairauksien esiintymisestä tilalla ja tarkentaa antibiootihoidon rajaa. Ultra on erityisen käyttökelpoinen, kun yskä nostaa jossain ryhmässä päätään.

– Tällöin voi muutamien esimerkkieläinten avulla katsoa, onko asialla virus vai bakteeri, eli tarvitaanko antibioottihoitoa todennäköisesti vai ei, Munsterhjelm selvittää

Herva toteaa, että ultraäänitutkimusten teko vaatii harjoittelua, mutta hoituu kokeelta eläinlääkäriltä hyvissä olosuhteissa vajaan puolesta minuutissa.

– Toivottavasti riittävän moni kasvattamo innostuu asiasta, jotta voimme kehittää vasikoiden hoitoa ja kasvattamoiden toimintaa yhdessä tilojen eläinlääkäreiden kanssa. ■

Ruisvehnän mahdollisuudet houkuttelevat

Aiempien kokeiden mukaan ruisvehnän massantuotantopotentiaali kilpailee samalla tasolla monivuotisten nurmien kanssa, mikä tekee siitä houkuttelevan vaihtoehdon kokoviljasäilörehun tuotantoon. Lajista löytyy niin syys- kuin kevätkylvöisiä lajikkeita.

Ruisvehnä on nimensä mukaisesti rukiin ja vehnän hybridi, jonka korkea satopotentiaali liittyy sen perimän monimuotoisuuteen ja pitkään kasvuaikaan. Vuoden 2023 lopussa päättyvässä Rehuvara-hankkeessa tutkittiin sen mahdollisuuksia kokoviljasäilörehuna.

- Koe toteutettiin Siikajoen Luohuan kylällä yhteistyössä Kallion emolehmi-tilan kanssa. Kokeessa tarkkailtiin ruisvehnän laadunmuutosta suhteessa kasvuston kehitysasteeseen ja kasvukauden etenemiseen, toteaa kasvinviljelyn kehityspäällikkö **Essi Tahvola**.

Tarkoituksena oli selvittää myös käytetyn siemenmäärän ja satotason välistä yhteyttä, mutta kasvukauden haastavien olosuhteiden takia tuloksia ei voitu pitää luotettavina. Kokeessa käytetty lajike oli Mammoth (itävyys 86 %, tuhannen jyvän paino 37 g), ja koe-pellolle kylvettiin noin 0,6 hehtaarin kokoiset vierekkäiset koealat tiheyksiin 400, 500 ja 600 kpl/m². Tahvola taustoittaa, että koe viljeltiin luomuna ja kasvustot saivat perustamisvaiheessa karjanlantaa lannoitteeksi. Nurmensiemen kylvettiin perustamisen yhteydessä.

- Koepellon maalaji oli multamaa. Ruisvehnä kylvettiin kesäkuun puolenvälin tienoilla ja sato korjattiin elokuun lopussa. Laadunmuutosseurantaa varten pellolle jätettiin korjaamaton kaista, ja kasvuston laatua tarkkailtiin tähkän ilmestymisestä taikinajyvälle.

KELIOLOSUHTEET HAASTEENA

Kokeen kasvukausi alkoi lupaavasti, ja koe perustettiin hyvissä olosuhteissa.

- Valitettavasti hyvät olosuhteet eivät jatkuneet pitkään, vaan koetta koetteli erittäin märkä joidenkin viikkojen sadejakso, jonka aikana kasvusto alkoi kärsiä liiallisesta vedestä, Tahvola harmittelee.

Sadejakson jälkeen alkoi kuuma ja kuiva jakso, jonka aikana kasvusto kärsi kasvualustastaan huolimatta kuivuudesta.

- Vallinneet olosuhteet rajoittivat juuriston kehitystä. Tämän vuoksi yleensä erittäin sanka ruisvehnäkasvusto kasvoi tasaisena mutta lopulta harvahkona ja

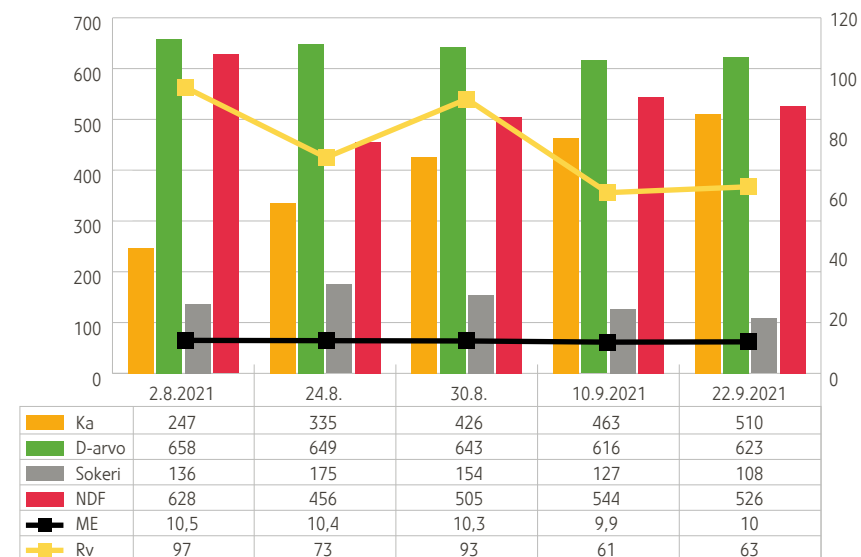
vähän reilun polvenkorkuisena. Kasvusto muodostui käytännössä pelkistä pääversoista.

KORKEA SOKERIPITOISUUS

Laatuseuranta aloitettiin elokuun alussa, ja sitä jatkettiin syyskuun puolenvälin yli. Ruisvehnän valkuaispitoisuus oli koko seurannan ajan matala ja sokeripitoisuus korkea. Seurannan aikana ruisvehnän D-arvo laski hitaasti 40 grammaan. Tulos oli odotettavissa, sillä viljan tuletuessa kyse on jyvääntyttämisen vaiheesta kasviin kertyneiden ravinteiden uudelleenjärjestelystä.

- Kun jyvät ovat täyttyneet, kasviin ei enää virtaa uusia ravinteita ja yksittäisen yksilön elinkaari on päätöksessä, Tahvola toteaa.

Vaikka tuleentumisen edetessä yksittäiset kasvinosat menettävät rehuarvonsa, kokonaismassa, jossa myös siemenet ovat mukana, muuttuu ominaisuuksiltaan hitaasti. ■

Osta siitossonni aina genotyyпитettynä

Troy Rowan esiintyi pääpuhujana 23.–24. marraskuuta Kalajoella Tuottava emolehmä -hankkeen seminaarissa, joka oli suunnattu sekä emolehmi-tiloille että pihviloppukasvattajille. Rowan innosti kuulijoita genotyyppityksen hyödyntämiseen oikeiden eläinvalintojen teossa.

Troy Rowan muistuttaa, että kotieläinjalostuksessa tähdätään aina siihen, että seuraava sukupolvi on parempi kuin edellinen.

- Se onnistuu vain tekemällä oikeita eläinvalintoja, joihin päästään mahdollisimman tarkkoilla jalostusarvon ennusteilla. Arvosteluvarmuus on oltava mahdollisimman korkea, mutta tärkeää on selvittää itselleen myös jalostuksen tavoitteet.

Perinteinen jalostusarvo tai -indeksi ennustaa eläimen tuloksia. Sen laskentaan ei käytetä pelkästään eläimen omia vaan esimerkiksi myös sen jälkeläisten tuloksia. Mitä enemmän tuloksia saadaan kytkettyä laskentaan, sen parempi arvosteluvarmuus saadaan.

MIKÄ GENOMINEN ARVOSTELU?

Ero perinteiseen jalostusarvoon on siinä, että ennuste eläimen tuloksista saadaan paljon aikaisemmassa vaiheessa genotyyppityksen avulla. Näin myös arvosteluvarmuus paranee.

- Eläinten DNA:sta etsitään niitä kohtia, joista löytyy eroavuuksia ja selvitetään, miten ne liittyvät populaation muihin eläimiin. Perinteisesti on lähdetty siitä, että samankaltaisuudet löytyvät vain samansukuisilta. Nyt niitä voidaan löytää ei-sukulaisilta ja ikään

kuin ”lainata” niistä kertynyttä tietoa, Rowan kuvailee.

- Aikaa säästyy, kun ei tarvitse odottaa jälkeläisten tai edes eläimen omia mitattuja tuloksia.

- Joskus genomisen tiedon lisääminen alentaa jalostusarvoa, ja joskus se parantaa sitä. Kävi miten kävi, genomisen tieto tarkentaa laskentaa aina, Rowan korostaa.

”Kävi miten kävi, genomisen tieto tarkentaa laskentaa aina.”

SIITOSSONNIN HANKINTA ON RISKI

Siitossonnin ostoa on toistuva tapahtuma lähes jokaisessa emolehmäkarjassa. Rowan painottaa, että sonnien hankinta on tuotantokarjalle yksi suuririskisimmistä päätöksistä. Yhden sonnien karjoissa vasikoiden perimä muodostuu 87,5-prosenttisesti kolmesta viimeksi hankitusta siitossonnista.

- Nuoren siitossonnin ostaminen genotyyppitettyä tuo ostajalle lisävarmuutta siitä, että annetut tiedot pitävät paikkaansa. Genotyyppitetyn ja genomi-

KUKA?

Troy Rowan

Kotieläinjalostuksen apulaisprofessori
Tennesseen yliopistossa

TYÖ:

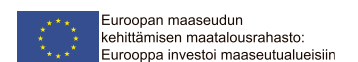
Toimii apulaisprofessorin tehtävän lisäksi kouluttajana ja jalostuksen asiantuntijana Yhdysvalloissa ja tarjoaa emolehmi-tuotannon tuottajakoulutuksia.

TUTKII:

Lihanautojen monimutkaisia ominaisuuksia genomisilla ja laskennallisilla menetelmillä.

KOTOISIN:

Rowan on kasvanut emolehmi-tilalla ja lukenut sonniluetteloja lapsesta asti.

MERKKAA KALENTERIIN!

A-Rehu kutsuu sinut vuoden 2024 Viljailtaan. Illan aikana saat tietoa viljamarkkinoiden tilanteesta ja proteiinikasvien uusimmista kuulumisista.

Tapahtuman ohjelma päivittyy loppuvuoden aikana. Tapahtuma järjestetään 31.1.2024 Seinäjoella (Frami, Auditorio 2 Kampusranta 9B) Illallinen alkaa kello 16.30. Tapahtuma päättyy kello 20.00.

Ilmoittautuminen on jo auki:
lyyti.in/viljailta-2024

 A-REHU

VILJAKAUPPA ON ARVOVALINTA

Koko suomalainen elintarvikeketju saa alkunsa suomalaisista viljelijöistä, jotka tekevät arvokasta työtä taatakseen kotimaisen viljan kotieläinten ruokana ja rehujen raaka-aineena. A-Rehu on suomalaisten tuottajien omistama rehutehdas, josta viljasi matkaa suomalaisille kotieläintiloille ja sieltä edelleen osaksi Atrian tilajäljitettävää ruokaketjua pellolta pöytään.

Tee arvovalinta ja myy viljasi kotimaisen ruoan hyväksi.

Kysy kilpailukykyinen tarjous ja myy viljasi meille. Hyödyt samalla myös laatuhinnoittelusta. Ota yhteys Viljakauppaan, puh. 010 316 8012, tai lue lisää atriatuottajat.fi/viljakauppa

 A-REHU

HIMOTUIMMAT HÄVIKKIHERKUT

Kinkkupiirakka joulukinkusta

4–10 annosta
Kokonaisaika 50 min

Suolainen kinkkupiirakka on mitä mainioin ja maistuvin tapa hyödyntää ylijäänyttä joulukinkkua. Hyvästit juhlakauden hävikille!

Raaka-aineet

Pohja:

3 dl vehnä jauhoja
1/2 tl leivinjauhetta
1/2 tl suolaa
125 g voita tai margariinia
125 g (n. 1 dl) lanttu- tai perunalaatikkoo
Täyte:
1 dl kermaa
1 kananmuna
1 rkl sinappia
1/2 tl suolaa
riipaus mustapippuria rouhittuna
200 g joulukinkkua kuutioituna
1 sipuli hienonnettuna
1–2 omenaa kuutioituna
1 dl juustoa raastettuna

Ohje

- Sekoita jauhot, leivinjauhe ja suola kulhossa. Lisää huoneenlämpöinen rasva ja sekoita murumaiseksi seokseksi. Lisää lanttulaatikkoo ja sekoita nopeasti tasaiseksi taikinaksi.
- Voitele piirakkavuoka (Ø 24 cm). Painele taikina jauhotetuin käsin vuoaan pohjalle ja reunoille. Siirrä pohja jääkaappiin jähmettymään noin puoleksi tunniksi.
- Sekoita kerma, muna, sinappi, suola ja pippuri keskenään.
- Pistele piirakkapohjaan muutama reikä haarukalla. Esipaista pohjaa 200-asteisen uunin keskitasossa noin 10 minuuttia.
- Levitä pohjan päälle kinkku, sipuli ja omenat. Valuta kerma-munaseos päälle. Ripottele pinnalle juustoraastetta.
- Jatka piirakan paistamista 20–25 minuuttia, kunnes täyte on hyytynyt.

Kinkku-valkohome- juustovoileivät

2 annosta
Kokonaisaika 15 min

Pikkujoulujen juustotarjottimelta yli jääneet valkohomejuustot ja viikunahillo tuovat uuden twistin lämpimiin voileipiin. Testaa halutessasi muuta juustolajiketta valkohomejuuston sijasta – valinta on vapaa!

Raaka-aineet

4 viipaletta maalaisleipää
sinappia
viikunahilloa
2 viipaletta kinkkua
100 g valkohomejuustoa
voita

Ohje

- Voitele kaksi leipää sinapilla ja kaksi viikunahillolla.
- Nostele sinapilla voidellun leivän päälle kinkkua ja valkohomejuustoa ja laita päälle viikunahilloleipä.
- Voitele leivät vielä voilla ja grillaa joko leipägrillissä tai pannussa kullanuskeiksi. Tarjoile lämpimät kinkkuvoileivät esimerkiksi raikkaan salaatin kanssa.

**HYVÄSTIT
JUHLAKAUDEN
HÄVIKILLE!**

VUOSI TÄYNNÄ USKOMATTOMIA TARINOITA

Kiitos, että olemme saaneet
tehdä niitä yhdessä

Jälleen on vuosi kotimaisen ruoantuotannon
äärellä lopuillaan. Voimme ylpeydellä
kutsua sitä ammattitaidon, ahkeruuden ja
omistautuneisuuden vuodeksi. Jokaisen eteenpäin
otetun askeleen takana on vankka yhteistyö
maamme parhaimpien ja osaavimpien tuottajien
kanssa. Sen ansiosta meidän on helppo kiittää ja
suunnata kohti tulevaisuutta.
Yhdessä hyvä tulee – niin myös kotimainen ruoka.

Rauhallista joulunaikaa toivottaen:

NIMITYKSET

FM **Laura Kaski** on valittu 2.10.2023 alkaen
viestintäpäällikön määräaikaiseen tehtävään
viestintäpäällikkö Kaisa Lehtimäen poissaolon ajaksi.

Tradenomi **Mari Hirvelä** on nimitetty 24.10.2023
alkutuotannon markkinointisuunnittelijan
vakituiseen tehtävään.

MMM, agronomi **Laura Mustakallio** on aloittanut
16.10.2023 alkaen nautarehujen tuotepäällikön
määräaikaisessa tehtävässä.

Agrologi AMK **Elina Siik** on aloittanut määräaikaisessa
työsuhteessa 2.10.2023 Pohjois-Savon myyntialueella.

Agrologi AMK **Jussi Latva-Krekola** on aloittanut
määräaikaisessa työsuhteessa 1.11.2023 Keski-
Pohjanmaan myyntialueella.

Uusi siipikarjatehdas etenee aikataulussa

Uuden siipikarjatehtaan vaiheittainen käyttöönotto
aloitettiin huhtikuussa. Rakentaminen ja asennustyöt
ovat edenneet suunnitellussa aikataulussa.
Prosessilaitteiden käyttöönottoa jatketaan
vaiheistetusti. Teurastamon testaus ja käyttöönotto
alkavat loppuvuoden aikana.

Nähdään Sarkamessuilla osastolla 3A!

Atrian alkutuotanto on jälleen mukana Sarkamessuilla
Seinäjoki Areenalla 26.–27.1.2024. Tule tapaamaan
asiantuntijoitamme osastolle 3A.

Sarkamessut on kaksipäiväinen maatilarakentamisen,
energian ja metsätalouden ammattilaistapahtuma. Sarkassa
on näyttelleasettajien lisäksi mielenkiintoisia seminaareja,
paneelikeskusteluja ja tietoiskuja.

Herneseminaaria vietetään jälleen

Kuuluuko herneen viljely suunnitelmiasi vuonna 2024 tai
haluatko kuulla lisätietoa aiheesta? Me A-Rehulla haluamme
käyttää mahdollisimman paljon kotimaista valkuaista.
Suomalaisten palkokasvien merkitys esimerkiksi tuontisoijan
korvaajana on huomattava. Lisää aiheesta voit tulla
kuuntelemaan Herneseminaariin 7. helmikuuta 16.30–19.00
(Hotelli Alma, Ruukintie 4 Seinäjoki).
Ilmoittaudu mukaan: lyyti.in/herneseminaari-2024

Anna palautetta Atria Tuottajat -lehdestä!

Atria Tuottajat -lehden toimituskunta
haluaa kehittää lehdestä entistä paremman
lukukokonaisuuden. Täyttämällä lyhyen
palautekyselyn annat meille
arvokasta tietoa lehden
kehittämiseksi.
Palautekyselyyn pääset
lukemalla QR-koodin.

Palautteen antajien kesken
arvotaan Atrian tuotepaketti.
Kiitos jo etukäteen!

Leea
Holmi

*”Suomalaisessa tuotannossa
varmistetaan, että ympäristö,
eläimet ja ihmiset voivat hyvin.”*

Kehitystyötä Vetelistä Utsjoelle

Hanketyöntekijä Leea Holmi vastaa Mika-hankkeen
käytännön toiminnan toteutuksesta. Välillä työ
vie kauaskin kotoa, ja silloin ajomatkat taittavat
äänikirjoja kuunnellen.

Kuka olet ja mitä teet?

Olen Leea Holmi, Menestyvä ja ilmastokestävä
karjatalous eli Mika-hankkeen hanketyöntekijä.
Hanke pitää sisällään monenlaista maatalous-
yrittäjille suunnattua toimintaa muun muassa
kokemuspienryhmiä.

Lempiruokasi?

Nauta- tai lammaskäristys perunamuusin ja kas-
visten kanssa on herkkua.

Kerro paras onnistuminen työssäsi.

Minusta parasta on, kun yhdessä yrittäjien kanssa
hoksataan asioita, joilla tilan tulos voi parantua tai
työnteko helpottua.

Kuvaile asiantuntijuuttasi neljällä sanalla.

Sparraaja. Pullonkaulojen löytäminen yhdessä.

Jos saisit antaa vain yhden neuvon tuottajillemme, niin mikä se olisi?

Säilytä tai etsi uudelleen työn- ja elämänilo,
siten jaksat vaikeidenkin hetkien yli. Jos tilalla

on useampi työntekijä, jakakaa vastuualueet
kiinnostusten mukaan.

Millainen on sinun normaali työpäiväsi?

Suunnittelen tulevia tapahtumia kotitoimistol-
la tai olen jossain tapahtumassa esimerkiksi
ohjaamassa pienryhmää. Hankealue ulottuu
Vetelistä Utsjoelle, joten välillä tulee ajettua
pitkiäkin matkoja. Matkat sujuvat mukavasti
äänikirjoja kuunnellen.

Mitä Atria-ketjussa työskentely merkitsee sinulle?

Saan työssäni olla yhtenä osallisena varmista-
massa, että tilat voivat tuottaa kannattavasti ja
ammattiylpeästi kotimaista ruokaa.

**Täydennä lause: Maailman puhtain
ruokaketju merkitsee suomalaisessa,
puhtaassa luonnossa hyvillä menetelmillä
tuotettua ruokaa.**

LIHA- AKATEMIA

 ATRIA
TUOTTAJAT

1.–2.2.2024

SOKOS HOTEL TORNI TAMPERE

SUOSITTU LIHA-AKATEMIA TULEE TAAS!

Liha-akatemia kerää vuosittain liha-alan ammattilaiset ajankohtaisten teemojen äärelle. Aikaisempien vuosien tapaan seminaari tarjoaa osallistujilleen monipuolisen kattauksen ja mielenkiintoisia sisältöjä ruoantuotannon eri näkökulmista. Ammatillista osaamista syvennetään perjantain 2.2. tuotantosuuntakohtaisissa seminaareissa. Liha-akatemiaan ovat tervetulleita kaikki Atrian sopimustuottajat, A-Rehun asiakkaat ja sidosryhmät.

Tapahtumassa palkitaan myös vuoden parhaat tilat.

Katso ohjelma ja osta lippu osoitteesta atrialihaakatemia.fi